

Recidiveonderzoek over de bemiddeling in strafzaken ten opzichte van rechtbankvonnissen bij eigendomsdelicten.

Masterproef neergelegd tot het behalen van
de graad van Master in de Criminologische Wetenschappen
door 01904636 Van der Vreken Anne

Academiejaar 2022-2023

Promotor:

Prof. Dr. Vandeviver Christophe

Commissaris:

Khalifa Robin

Aantal woorden: 14.159

Abstract

Since the beginning of 1990, Belgium has invested in alternative ways of dealing with criminal cases based on the principles of the Restorative Justice movement. The penal mediation is one of them. This was set up to simplify the proceedings and get a faster reaction to the crime. A more important reason is reducing recidivism rates in the criminal justice system. Little is known about the true effects of this alternative procedure, and even less about its effect on property crime offenders. Derived from these, the research question that will be answered in this master's thesis is "Does penal mediation reduce recidivism in property crimes?".

This is done with the means of quantitative research methods after using propensity score matching to have two groups: the treatment group (penal mediation) and the control group (court decision). This study uses survival analysis as a data analysis method: the Kaplan-Meier and the Cox proportional hazard model/regression. These methods are used in the medical field to examine the survival rate after a treatment. In this research, the event of interest is the time until recidivism after a court decision or penal mediation. The two procedures are compared to each other to find which one has better survival rates for recidivism. For accuracy and robustness of the Cox regression model, a bootstrap was performed. This research indicates that penal mediation has a 52% decrease in recidivism compared with court decisions. Another finding is the fact that larceny offenders have twice as many risks of recidivism as burglary, a more serious type of crime. Other variables, such as age, gender, and nationality, had no significant results in this research. This could be related to the small sample size. The bootstrap does suggest that the model of cox regression is statistically significant and confirms the stability of this research.

International research isn't clear about the effects of mediation, therapy, education, or community service on recidivism. It is difficult to compare other research because of the big differences in methods in mediation. Belgium has a very specific way of using mediation that is not found in other countries. If an offender completes his/her penal mediation, an expiration of the criminal proceeding can occur. This study shows that there is an effect on recidivism because of penal mediation. This research cannot reveal which type of mediation could have the biggest effect on recidivism.

Trefwoorden / key words

Nederlands: Recidive, bemiddeling in strafzaken, eigendomsdelicten

Engels: Recidivism, penal mediation, property crime

Woord vooraf

Deze masterproef werd geschreven voor het behalen van de Master in de Criminologische wetenschappen aan de Universiteit Gent in het academiejaar 2022-2023. In dit onderdeel zullen enkele mensen bedankt worden voor de hulp die ze geboden hebben binnen dit hele proces.

Allereerst wil ik graag mijn promotor bedanken, Prof. Dr. Vandeviver, voor het aannemen van mijn uitdagend onderwerp en hulp te bieden bij de vele vragen die ik stelde.

Verder wil ik ook Sara Goossens van het justitiehuis in Gent bedanken voor de kans om stage en onderzoek te doen bij bemiddeling en maatregelen. Tijdens mijn stage heb ik beter inzicht gekregen in de praktijk van het hele bemiddelingsproces.

Vervolgens bedank ik graag mijn neef, Steven De Vadder voor de statistische hulp en het grondig nalezen van deze masterproef. Daarnaast bedank ik ook graag de andere nalezers van mijn masterproef waaronder mijn mama.

Tot slot wil ik ook mijn vrienden en familie bedanken om mij altijd te steunen doorheen de masterproef/masterperiode. Vooral mijn ouders voor wanneer het even te veel werd en mij te ondersteunen waar nodig.

Anne Van der Vreken, Beveren

14/08/2023

Inhoudsopgave

Abstract	I
Woord vooraf	III
Inhoudsopgave	IV
1 Inleiding	1
2 Theoretisch kader	4
2.1 <i>Algemene situering</i>	4
2.1.1 Wetgeving	5
2.1.2 Werking in de praktijk	6
2.1.3 Aanpassing van de wet in 2018	8
2.2 <i>Concepten</i>	9
2.2.1 Recidive	9
2.2.2 Eigendomsdelicten	10
2.2.3 Rechtbankvonnissen.....	15
2.3 <i>Voorgaand recidiveonderzoek naar de bemiddeling</i>	18
3 Methodologie	22
3.1 <i>Onderzoeksopzet en hypothese stelling</i>	22
3.2 <i>Data collectie/verzameling</i>	24
3.2.1 Propensity score matching	25
3.2.2 Recidivecijfers.....	26
3.2.3 Definiëring van variabelen.....	27
3.3 <i>Data-analyse methode</i>	27
3.3.1 Kaplan-Meier	28
3.3.2 Cox proportional hazard regression	30
4 Resultaten	32
4.1 <i>Algemeen</i>	32
4.2 <i>Data-analyse</i>	33
5 Discussie	37
5.1 <i>De invloed van de beslissing</i>	37

5.2	<i>De invloed van covariaten</i>	40
6	Conclusie	42
6.1	<i>Beperkingen van het onderzoek</i>	42
6.2	<i>Slotconclusie</i>	43
6.3	<i>Aanbevelingen</i>	44
	Bibliografie	46
	Bijlagen	VII
	<i>Bijlage 1: Bootstrap</i>	<i>VII</i>

Figuren en tabellenlijst

Figuur 1: Scaled Schoenfeld Residuals	31
Figuur 2: Survival Curve.....	33
Tabel 1: Tenlasteleggingscodes van gewone diefstal.....	11
Tabel 2: Tenlasteleggingscodes van zware diefstal.....	11
Tabel 3: P-waarden Scaled Schoenfeld Residuals	31
Tabel 4: Resultaten Kaplan-Meier en Log-rank test.....	34
Tabel 5: Resultaten Cox Regressie	35

1 Inleiding

Vanaf de jaren 80 kwam er in Europa meer aandacht voor *Restorative Justice* ofwel herstelrecht (Zinsstag et al., 2011). De eerste experimenten met dit herstelrecht werden uitgevoerd door Mark Yantzi in 1974. Door Yantzi's aandacht voor de gesprekken tussen dader en slachtoffer, werd het eerste *victim-offender* programma opgestart in Canada (Wachtel, 2016). Hierna volgden allerhande Europese initiatieven met dit herstelrecht. De Belgische wet van 1994 inzake de bemiddeling in strafzaken is daar een voorbeeld van. In eerste instantie beoogde dit een snellere en eenvoudigere wijze van bestraffing (Podevyn & Delcorte, 2014) maar de invoering van deze bemiddeling moest er eveneens toe bijdragen dat er minder recidive zou optreden (Federale overheidsdienst Justitie, z.d.-a). Tot op het heden wordt er gestreefd om recidive te reduceren binnen strafzaken, dit door middel van de bemiddeling in strafzaken echter onder een andere term: de bemiddeling en maatregelen¹. In 2019 werden er 3828 nieuwe mandaten aangemeld voor deze alternatieve afhandeling in de Vlaamse justitiehuisen (Federale overheidsdienst Justitie, 2020).

Door de overbevraging van justitie is het belangrijk om in te zetten op alternatieven voor de rechtbank waaronder bemiddeling in strafzaken. Minister van Justitie Vincent Van Quickenborne geeft aan dat bemiddeling een grotere plaats moet krijgen (Van Quickenborne, 2020). Net als de opstart van de drugbehandelingskamer geeft de minister aan dat deze een meerwaarde is. In deze speciaal opgerichte kamer worden personen met een drugproblematiek eerst begeleid en behandeld op verschillende levensdomeinen waarna hun straf pas kan worden uitgesproken door de rechter (Wittouck et al., 2015). Dit project heeft geleid tot een daling van 20% in recidive voor personen die hieraan deelnamen (Van Quickenborne, 2020). Hierbij kan de drugbehandelingskamer in verband gebracht worden met de bemiddeling. Bij de bemiddeling is er vaak een behandeling of een vorming die gevolgd moet worden. Dit wil echter niet zeggen dat het bij druggebruikers helpt, dat dit ook voor daders van eigendomsdelicten kan werken. Er zijn verschillende onderzoeken opgezet waarbij er

¹ Gemeenschappelijke omzendbrief nr. COL 1/21 van de minister van justitie, de ministers van de deelstaten en het college van procureurs-generaal bij de hoven van beroep.

gekeken wordt naar deze recidivecijfers maar nog niet bij de Belgische bemiddeling in strafzaken en al zeker niet bij eigendomsdelicten. Het is essentieel om maatregelen te evalueren. Indien bemiddeling effectief blijkt, verantwoord het verdere ondersteuning of uitbreiding. Zoals hoogleraar aan de KU Leuven, Daems en doctor-assistent, Robert (2021) het verwoordde is het belangrijk om evidence-based te werken. Een interventie zonder het gewenste effect kan niet kosteneffectief genoemd worden (Daems & Robert, 2021).

Wereldwijd zijn er reeds enkele onderzoeken uitgevoerd over dit onderwerp, toch blijft een eenduidig beeld over de effecten dat een bemiddeling heeft op recidive bij eigendomsdelicten uit. Deze masterproef tracht een steentje bij te dragen om dit hiaat aan wetenschappelijke kennis te vullen. Onderzoek kan immers aantonen welke werkwijzen de meeste impact hebben op het verminderen of zelfs vermijden van recidive. De algemene doelstelling van deze masterproef is bijgevolg het in kaart brengen van de recidive binnen de bemiddeling in strafzaken en de rechtbankvonnissen. Er zal specifiek aandacht besteed worden aan eigendomsdelicten. Ondanks dat het één van de meest voorkomende delicten is in verschillende landen, kreeg het weinig aandacht binnen wetenschappelijk onderzoek (Burrell & Tonkin, 2020). De bemiddeling in strafzaken wordt in deze thesis tegenover rechtbankvonnissen afgezet. Dit stelt ons in staat om te concluderen in hoeverre dat de bemiddeling een beter alternatief is om een vermindering in recidive te bekomen.

Vanuit deze opzet werd dan ook de centrale onderzoeksvraag gevormd, namelijk:

“Leidt bemiddeling in strafzaken tot een vermindering van recidive bij eigendomsdelicten?”

Aangezien niet alleen bemiddeling een invloed kan hebben op recidive, hebben we de volgende bijvraag opgesteld om rekening te houden met andere variabelen:

“Zijn er andere variabelen die een vermindering in recidive kunnen aantonen bij eigendomsdelicten?”

De methodes toegepast binnen dit onderzoek zijn enerzijds een literatuurstudie om informatie te verzamelen over de huidige kennis van dit onderwerp. Om nuttige wetenschappelijke artikels te vinden hierover, werd er gebruikt gemaakt van Google Scholar en relevante academische boeken uit de faculteitsbibliotheek. Anderzijds is het een kwantitatief onderzoek dat gebruik maakt van de survivalanalyse om tot bepaalde bevindingen te komen. Met behulp van het programma R werden statistische analyses uitgevoerd op data afkomstig van het parket.

Deze thesis start met een uitgebreid overzicht over het centrale onderwerp: de bemiddeling in strafzaken. Daarna zullen verdere concepten worden uitgewerkt om de masterproef te verduidelijken. Verder zal er een overzicht gegeven worden over wat er tot nu toe al geweten is over de recidive bij eigendomsdelicten in de bemiddeling in strafzaken. Het deel daaropvolgend zal ingaan op het methodologisch luik van het onderzoek waaronder de dataverzameling en de data-analyses die zullen worden toegepast. De laatste twee delen zullen de resultaten bespreken die uit deze analyses zijn voortgekomen om dan verder een discussie te voeren over de centrale onderzoeksvraag en de bijvraag. Als slot zal er een conclusie zijn met beperkingen van het onderzoek en verdere aanbevelingen voor toekomstig onderzoek.

2 Theoretisch kader

Allereerst wordt er ingegaan op het centrale onderwerp van dit onderzoek: de bemiddeling in strafzaken. Hierin wordt dit onderwerp breed toegelicht van ontstaan tot de huidige procedure.

2.1 Algemene situering

De bemiddeling in strafzaken werd in 1994 ingevoerd om verschillende redenen. Ten eerste de snellere reactie op criminaliteit en een eenvoudiger traject binnen de strafrechtssketen (Podevyn & Delcorte, 2014). Ten tweede was meer aandacht geven aan de belangen van het slachtoffer een duidelijke reden. Door bemiddeling zouden de slachtoffers meer inspraak kunnen krijgen². Vooral het laatste argument heeft te maken met de *Restorative Justice* beweging die sinds het begin van de jaren 80 Europa binnendrong (Zinsstag et al., 2011). De opstart van de bemiddelingsinitiatieven had in het éne land niet dezelfde uitwerking als het andere. Sommigen zetten in op dit herstelrecht om een betere re-integratie te bekomen van de dader. De ander wou meer de rechten van de slachtoffers doen gelden (Aertsen, 2004). De bemiddeling in strafzaken kan gezien worden als een mix van beide aangezien later werd aangegeven dat het belangrijk was voor het verminderen van recidive (Federale overheidsdienst Justitie, z.d.-a). Binnen dit herstelrechtelijke initiatief is niet enkel bemiddeling met het slachtoffer een optie. Ook de behandelingen in verband met de criminaliteit gerelateerde problemen, de dienstverlening en de vorming of training kunnen onderdeel uitmaken van deze procedure. De naam “bemiddeling in strafzaken” is misleidend aangezien het niet enkel gericht is op bemiddeling met het slachtoffer (Aertsen et al., 2006, p. 70).

De bemiddeling in strafzaken is niet de enige procedure die bemiddeling aanbied. De bemiddeling in strafzaken is op het niveau van de Procureur des Konings voor daders van misdrijven die bestraft kunnen worden tot twee jaar hoofdgevangenisstraf. Daarnaast bestaat er sinds 1993 (project van de KU Leuven) een herstelbemiddeling waarbij slachtoffers en daders in gesprek kunnen gaan na ernstigere misdrijven. Deze hebben geen invloed op de strafvordering/strafmaat van de beklaagde of

² Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

veroordeelde. Drie jaar later werd dit gesteund door het Ministerie van Justitie en daaruit zijn twee organisaties ontstaan: voor Vlaanderen is dit Suggnomè (nu Moderator) en in Wallonië en Brussel is dit Médiante (Aertsen et al., 2006). Voor jeugdige delinquenten in Vlaanderen bestaan er ook opties tot bemiddeling met verval van de strafvordering binnen het jeugddelinquentiedecreet. Nadat deze aan zijn of haar voorwaarden heeft voldaan vervalt de strafvordering³. Verder is er een herstelbemiddeling binnen dit decreet waarbij jeugddelinquenten een gesprek met het slachtoffer aan kunnen gaan waarna eveneens een verval van strafvordering volgt als dit positief wordt afgerond⁴.

Al deze soorten bemiddelingen hebben een andere uitvoering die niet vergeleken kan worden met deze van bemiddeling in strafzaken. In deze masterproef gaat het hoofdzakelijk over de bemiddeling op niveau van de Procureur des Konings. De term bemiddeling binnen deze masterproef zal dan ook hoofdzakelijk betrekking hebben op de procedure bemiddeling in strafzaken tenzij anders vermeld.

2.1.1 Wetgeving

De bemiddeling in strafzaken is een Belgische alternatieve gerechtelijke maatregel die wettelijk werd verankerd op 10 februari 1994 met de invoering van artikel 216ter Sv. onder de benaming “Bepalingen betreffende het verval van de strafvordering voor sommige misdrijven onder bepaalde voorwaarden”⁵.

Een belangrijk document om de bemiddeling in strafzaken te begrijpen is de omzendbrief van augustus in 1999. Deze werd uitgebracht vier jaar na de invoering van de wet omwille van het feit dat er te veel verschillen van toepassing waren in de praktijk. De finaliteit, de procedure op zich en de selectie van de dossiers werden niet uniform toegepast binnen de arrondissementen⁶. Deze omzendbrief maakt duidelijk naar welke doelstellingen het College van procureurs-generaal bij de hoven van beroep en de minister van Justitie wil werken. Deze wouden een snellere reactie en vereenvoudigde procedure binnen het parket waarbij er meer aandacht zou besteed

³ Art. 11 Decreet 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, BS 26 april 2019, 40.831.

⁴ Art. 12 Decreet 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, BS 26 april 2019, 40.831.

⁵ Art. 216ter Wet van 10 februari 1994 houdende regeling van een procedure voor de bemiddeling in strafzaken, B.S. 27 april 1994, 11.195.

⁶ Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

kunnen worden aan de noden van het slachtoffer zoals het herstel van materiële en morele schade. Verder wou men de medewerking en verantwoordelijkheid aanwakkeren bij de dader. Het was belangrijk dat de maatschappelijke norm terug in herinnering werd gebracht bij de dader via de bemiddelingsprocedure⁷.

Net als de benaming van de wet zelf vermeldt, treedt er verval van de strafvordering op wanneer men bepaalde voorwaarden heeft nageleefd. Onder deze voorwaarden vallen de bemiddeling op zich, een vorming, een behandeling of de dienstverlening. Dit is enkel van toepassing op misdrijven die kunnen bestraft worden tot twee jaar hoofdgevangenisstraf⁸.

2.1.2 Werking in de praktijk

Om geselecteerd te worden voor de bemiddeling moet men voldoen aan bepaalde voorwaarden. Ten eerste moet de dader op het ogenblik van de feiten meerderjarig zijn. Ten tweede moeten de constitutieve elementen van een misdrijf aanwezig zijn. Ten derde kunnen enkel zaken waarbij de Procureur des Konings minder dan twee jaar gevangenisstraf zou eisen bij een rechtszaak in aanmerking komen voor bemiddeling. Ten vierde moet het een vrijwillige procedure zijn waarbij beide partijen kunnen beslissen tot stopzetting. Als er een slachtoffer bekend is moet deze initieel betrokken worden bij de procedure. Als het slachtoffer weigert om deel te nemen kan de justitieassistent het proces verderzetten zonder het slachtoffer waardoor er enkel een maatregel kan worden uitgevoerd. Tot slot moet de dader zich ertoe verbinden om materiële en/of morele schade te herstellen of vergoeden⁹.

De bemiddeling bestaat uit twee onderdelen. De bemiddeling op zich langs de éne kant en de maatregel die men moet uitvoeren aan de andere kant. De bemiddeling is een communicatieproces. Hierbij onderhandelen de twee partijen (dader en slachtoffer) over een akkoord aan de hand van niet-conflictueuze gespreksvormen. Dit kan rechtstreeks gebeuren of onrechtstreeks met behulp van de justitieassistent als tussenpersoon. Deze twee partijen moeten binnen dit gesprek hun eigen verhaal

⁷ Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

⁸ Art. 216ter Wet van 10 februari 1994 houdende regeling van een procedure voor de bemiddeling in strafzaken, B.S. 27 april 1994, 11.195.

⁹ Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

kunnen doen over het misdrijf en aangeven wat hun verwachtingen en voorstellen zijn van het bemiddelingstraject. Tijdens deze bemiddeling wordt een akkoord gevormd over de afspraken. Enerzijds is er de schadeherstelling en anderzijds kan het hierbij ook gaan over excuses, wederzijdse uitleg, herstel in natura etc. Dit is aangepast aan de individuele situatie van de twee partijen¹⁰.

Daarnaast zijn er de verplichte maatregelen waaronder ten eerste de medische behandeling of therapie. Onder deze valt een psychosociale en/of medische hulp die een verband heeft met de dader zijn gedrag of een probleemsituatie die de dader ervaart in het leven. Deze moet de oorzaak zijn van het delinquent gedrag zoals een ziekte of verslaving. Ten tweede is er de individuele vorming of de vorming in groep. Deze is van socio-educatieve aard waarbij een leerproces gegeven wordt die streeft naar de verandering bij de dader in verband met zijn kennis, gedrag en houding. Als laatste is er de dienstverlening waarbij er vrijwillig en onbetaald gewerkt wordt voor een organisatie. Dit kan enkel over werk gaan dat niet door betaalde werknemers wordt verricht. De procureur kan er tevens voor kiezen om meerdere van deze maatregelen te combineren. Samen met de justitieassistent wordt er gekeken welke maatregelen mogelijk en geschikt zijn in de situatie van de dader. De justitieassistent staat in voor de praktische uitvoering van de bemiddeling die opgelegd wordt door de procureur¹¹.

Nadat de partijen een overeenkomst hebben, zal er een bemiddelingszitting worden georganiseerd. Hierbij wordt een proces-verbaal opgemaakt dat ondertekend wordt door de betrokken partijen, de Procureur des Konings en het administratief personeel dat aanwezig is. Het is de taak van de justitieassistent om na te gaan of de verschillende onderdelen van het akkoord worden nageleefd. Wanneer de dader het akkoord niet heeft nageleefd, zal er over worden gegaan tot vervolging. Indien het akkoord nageleefd wordt, dan is de bemiddeling in strafzaken geslaagd waardoor er verval van strafvordering ontstaat. Hierdoor komt er geen vermelding van het misdrijf op het strafregister¹². Dit is een grote meerwaarde van de procedure.

¹⁰ Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

¹¹ Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

¹² Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

2.1.3 Aanpassing van de wet in 2018

Sinds 2018 is er een nieuwe wetgeving waarbij art. 216ter de benaming kreeg ‘verval van de strafvordering door de uitvoering van maatregelen en de naleving van voorwaarden’¹³. Waarna de benaming in de praktijk veranderde naar ‘bemiddeling en maatregelen’. Bij deze uitbreiding van de wet kwamen enkele aanpassingen die voordien niet mogelijk waren waaronder de toepasbaarheid op slachtofferloze misdrijven. Ten tijde van de wet uit 1994 was er geen mogelijkheid om slachtofferloze dossiers te behandelen maar in realiteit werd dit wel gedaan door bepaalde arrondissementen (Podevyn & Delcorte, 2014). Hierbij kan het luik van bemiddeling achterwege blijven en enkel een maatregel (vorming, behandeling of dienstverleningen) worden opgelegd. Verder werd er gewijzigd dat na de strafvordering een bemiddeling kan worden gebruikt zodat tijdens een gerechtelijk onderzoek of een lopende zaak bij de bodemrechter nog kan worden doorverwezen naar bemiddeling. Dit valt onder de verruimde procedure. Tevens werd van de verplichte bemiddelingszitting afgestapt¹⁴.

Het is essentieel om deze verandering in de procedure te vermelden om later te kunnen terugkoppelen naar de invloed die de nieuwe bemiddeling en maatregelen hebben ook al zijn er kleine aanpassingen gebeurd. Dit onderzoek focust namelijk op dossiers die de vorige procedure volgden. Echter, zijn de verschillen miniem waardoor er wel een veralgemening naar de bemiddeling en maatregel kan gedaan worden. Voor eigendomsdelicten is er inhoudelijk niet veel veranderd. De slachtofferloze dossiers gaan vooral in op drugsdossiers.

¹³ Wet van 18 maart 2018 houdende wijzigingen van diverse bepalingen van het strafrecht, de strafvordering en het gerechtelijk recht (1), BS 2 mei 2018, 37.221.

¹⁴ Gemeenschappelijke omzendbrief nr. COL 1/21 van de minister van justitie, de ministers van de deelstaten en het college van procureurs-generaal bij de hoven van beroep.

2.2 Concepten

Recidive, eigendomsdelicten en rechtbankvonnissen zijn van groot belang binnen deze studie. In dit stuk wordt ingegaan op wat er onder deze concepten verstaan wordt. Onder deze concepten worden tevens factoren en theorieën besproken in verband met deze concepten.

2.2.1 Recidive

Een hele duidelijke definitie van recidive is deze uit de wetgeving. Recidive is de wettelijke herhaling¹⁵. Algemeen wil dit zeggen dat recidive ontstaat wanneer een eerder veroordeelde dader opnieuw voor een misdrijf aangeklaagd of veroordeeld wordt (Groenendijk & van Delft, 2013). Als er wettelijke herhaling aanwezig is, zal er rekening mee gehouden worden en is er een kans op strafverzwaring¹⁶.

Om recidive te ontdekken bij een veroordeeld persoon, moet deze gevat worden door de politie. Dit is natuurlijk niet altijd het geval. Binnen de officiële cijfers van de overheid bestaat een *dark number*. Men kan nooit 100% zeker zijn over de recidivecijfers van een persoon. De dader kan vooraf aan zijn opgemerkte recidive al een ander misdrijf hebben gepleegd. Hierdoor is het moeilijk om accuraat recidiveonderzoek te doen (Groenendijk & van Delft, 2013). Daarom is er in dit onderzoek gekozen om recidive te definiëren als een nieuw vonnis of veroordeling van de rechtbank. Deze recidive is gekend in het systeem. Recidive zou inmiddels ook kunnen gaan over de aanraking met politie of justitie maar waarbij er geen veroordeling werd opgelopen. Het is de bedoeling dat de recidivecijfers laag gehouden worden. Echter door gebruik te maken van de klassieke straffen is er geen gewenste daling op te merken (Wachtel, 2016).

In dit onderzoek wil recidive na bemiddeling zeggen dat wanneer een dader succesvol de bemiddelingsprocedure heeft doorlopen (bemiddeling en maatregel), men terug veroordeeld is door het plegen van een nieuw misdrijf. Als dit dan toegepast wordt op de rechtbankvonnissen, wil dit zeggen dat wanneer de dader een vonnis heeft gekregen, deze terug veroordeeld wordt voor een nieuw misdrijf.

¹⁵ Art. 54-56 Sw.

¹⁶ Art. 54-56 Sw.

Er zijn verschillende factoren die een invloed hebben op iemand zijn recidivegedrag. Onderzoek van Gendreau, Little & Goggin (1996) toont aan dat een crimineel verleden, het geslacht en de leeftijd een invloed hebben. Ook moeilijker onderzoekbare factoren zoals familie, een partner en middelengebruik beïnvloeden recidive. Deze risicofactoren zijn een cruciaal gegeven in onderzoek naar recidive. Enkele hiervan zullen dan ook meegenomen worden in de verdere analyses.

2.2.2 Eigendomsdelicten

Eigendomsdelicten is één van de meest voorkomende delicten in de wereld. In de Verenigde staten is 86% van de misdrijven gerelateerd aan eigendommen. Ook in Nieuw-Zeeland is dit 77%. Deze delicten hebben een grote invloed op de slachtoffers. Er zijn niet alleen financiële problemen hieraan gerelateerd. Daarnaast kunnen deze slachtoffers ook te kampen krijgen met psychologische problemen. Dit kan voorkomen wanneer er waardevolle elementen worden gestolen die onvervangbaar zijn voor de persoon in kwestie. Verder hebben deze delicten ook een zware invloed op de maatschappij en het justitieel systeem (Burrell, & Tonkin, 2020).

Vanuit diverse perspectieven worden er definities gegeven aan deze misdrijven. In elk land worden er verschillende categorieën onderscheiden. In de Belgische wetgeving wordt dit gezien als:

“Art. 461. Hij die een zaak die hem niet toebehoort, bedrieglijk wegneemt, is schuldig aan diefstal.

(Met diefstal wordt gelijkgesteld het bedrieglijk wegnemen van andermans goed voor een kortstondig gebruik.)”¹⁷

In het opzicht van dit onderzoek zijn vooral de diefstallen belangrijk. Ook vandalisme en fraude kunnen gezien worden als eigendomsdelicten (Burrell, & Tonkin, 2020).

Via de Belgische nomenclatuur van tenlasteleggingen zijn er twee belangrijke diefstal gerelateerde categorieën die verschillende straffen kunnen krijgen. In deze studie gaat het over zware diefstal en gewone diefstal. Onder zware diefstal valt het gebruik van

¹⁷ Art. 461 Sw.

braak, inklimming en valse sleutels (Openbaar Ministerie, 2020). Onderstaande wetgeving geeft aan welke straffen horen bij de twee verschillende soorten diefstal.

“Diefstallen, in dit hoofdstuk niet nader omschreven, worden gestraft met gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met geldboete van zesentwintig [euro] tot vijfhonderd [euro]”¹⁸.

“Diefstal wordt gestraft met (opsluiting van vijf jaar tot tien jaar):

Indien hij gepleegd wordt door middel van braak, inklimming of valse sleutels”¹⁹.

De tenlasteleggingscodes die in dit onderzoek centraal staan, zijn de gewone diefstal (18) en de zware diefstal (17). Volgende tabellen laten een overzicht zien van de onderverdeling tenlasteleggingscodes onder 17 en 18. Dit zijn alle mogelijke misdrijven die meegenomen zijn in het onderzoek. Hieronder geeft tabel 1 en 2 (Openbaar ministerie, 2020) een overzicht van deze diefstallen.

Gewone diefstal
18 - generieke tenlasteleggingscode (niet meer in gebruik)
18A - Gewone diefstal
18B - Zakkenrollerij
18C - Velddiefstal (moeskopperij) met verzwarende omstandigheden
18D - Ongeoorloofde aansluiting (tv, gas of elektriciteit)
18E - Gewone fiets- of motodiefstal
18F - Poging tot gewone diefstal
18G - Gewone diefstal van auto

Tabel 1: Tenlasteleggingscodes van gewone diefstal

Zware diefstal
17 - generieke tenlasteleggingscode (niet meer in gebruik)
17A – Diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels
17B – Diefstal met inbraak in woningen
17C – Poging tot diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels
17D – Autodiefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels
17E – Diefstal van fiets of moto door middel van braak, inklimming of valse sleutels
17F – Diefstal in garage
17G – Ramkraak
17H – diefstal in wagen

Tabel 2: Tenlasteleggingscodes van zware diefstal

¹⁸ Art. 463 Sw.

¹⁹ Art. 467 Sw.

Er is in deze studie gekozen voor onderzoek naar diefstallen zonder geweld. Gewelddadige en niet-gewelddadige misdrijven zijn twee verschillende zaken. Een agressief misdrijf zou een invloed kunnen hebben op recidivecijfers als het vergeleken wordt met een niet agressief misdrijf. Er zijn andere risico factoren verbonden aan deze twee verschillende misdrijven. Deze twee hebben een andere aanpak nodig om recidive te verminderen. Er zijn grote verschillen waardoor deze beter niet vergeleken worden binnen dit onderzoek (Van der Put et al., 2020).

Binnen de criminologie zijn er verschillende theorieën verbonden aan het misdrijf van eigendomsdelicten die benoemd worden als de *distal causal factors*. Daarnaast zijn er ook de *proximal causal factors* die een impact kunnen hebben op het pleeggedrag. De *distal causal factors* verklaren de meer indirecte weg naar het terechtkomen in criminaliteit door ervaringen in de jeugd/kindertijd. Als eerste bestaat er de theorie van Moffit: de developmental taxonomy. Hierbij zijn er twee soorten paden die personen kunnen nemen binnen de criminaliteit. Het *adolescent-limited* pad of *life-course persistent* pad. Sommige personen hebben een bepaald neuropsychological karakter waardoor deze meer risico hebben om een criminele of antisociale levensstijl aan te nemen. De éne persoon kan over heel zijn leven verschillende soorten misdrijven plegen en de ander kan enkel in de adolescentie gevoelig zijn voor het plegen van misdrijven.

Ten tweede geeft de *social learning* theorie een uitleg aan het plegen van misdrijven. Het leren van crimineel gedrag gebeurt door interacties met andere mensen. Men leert gedrag en attitudes van belangrijke personen zoals vrienden en ouders. Als vrienden en familie dit crimineel gedrag accepteren en stimuleren, zal er een crimineel patroon kunnen ontstaan op degene waarmee ze interageren.

Verder is er ook de sociale controle theorie. Deze beweert dat de band met de maatschappij invloed heeft op crimineel gedrag. Als deze band verbroken of zwak is waardoor er geen voeling is met de waarden en normen van de maatschappij, zal er meer kans zijn op het overtreden van de wetgeving. Normaal zouden deze banden mensen weerhouden omdat ze iets te verliezen hebben. Deze theorieën zijn belangrijk om een beeld te schetsen van de ontstaan van crimineel gedrag in het algemeen (Tonkin, 2020, pp. 23-28).

Daarnaast zijn er ook *proximal causal factors* waarbij er een meer directe motivatie is om een eigendomsdelict te plegen. Het is niet enkel het verlangen naar geld dat mensen eigendomsdelicten doet plegen, er zijn verschillende verklaringen waarom personen deze wetten overtreden. Eveneens kan de dader een kick krijgen van de overtreding van de wet. Ook kan crimineel gedrag starten uit verveling. Verder kan er invloed zijn van vrienden waarbij de dader indruk wil maken op degene waarmee hij bevriend wil zijn. Daaraan gerelateerd is er nog de *peer pressure* die kan ontstaan binnen een groep waardoor hij/zij een delict kan plegen onder druk. Daarnaast kan een eigendomsdelict ontstaan om wraak te nemen. Dit zijn allemaal verklaringen die een directe invloed hebben op de persoon. Het is een complexe samenhang van factoren die kunnen leiden tot het plegen van eigendomsdelicten (Tonkin, 2020, pp. 29-33).

Het is belangrijk om duidelijk te weten waar het probleem zit bij een dader. Hierdoor kan de hulpverlening een grotere impact hebben wanneer de dader behandeld wordt of een vorming krijgt. Er zijn grote verschillen tussen de oorzaken waardoor daders deze misdrijven plegen. Een persoon onder invloed van drugs of alcohol kan deze eigendomsdelicten plegen maar dit kan ook uit noodzaak, opportuniteit of door een psychologische dwang zoals kleptomanie (Burrell & Tonkin, 2020).

Vanuit het oogpunt van de slachtoffers zijn er verschillende mogelijke consequenties van een eigendomsdelict. Allereerst is er de financiële impact op de slachtoffers. Deze zal het grootst zijn bij een gewelddadige overval. Daarnaast kunnen er uit zo een gewelddadige overval, lichamelijke letsels ontstaan. Bij een gewelddadig eigendomsdelict zijn deze lichamelijke letsels waarschijnlijker dan bij niet-gewelddadige delicten. Er is minder kans op verwondingen als het een eigendomsdelict is zonder geweld. Verder is er ook een kans op fysieke stress, ook bij niet-gewelddadige delicten. Bovendien kunnen er psychologische problemen ontstaan waaronder angst, woede, slaapproblemen, onveiligheidsgevoelens en een verminderde levensvreugde. Daarnaast is er kans op het ontwikkelen van psychische stoornissen waarbij paniekaanvallen, depressie, acute stressstoornis, posttraumatisch stressstoornis en suïcidale gedachten de meest voorkomende zijn. Deze stoornissen hebben meer betrekking op personen die slachtoffer zijn van geweldsdelicten dan een

eigendomsdelict. Echter, het kan voorkomen dat slachtoffers van eigendomsdelicten deze problemen meemaken. Sommige slachtoffers ervaren langer aanslepende problemen dan andere. De éne persoon is kwetsbaarder dan de andere.

Nadat men slachtoffer is geworden kan het dagelijks gedrag ook veranderen. Deze slachtoffers gaan meer beveiliging installeren en niet of minder buiten gaan in het donker. Men zal proberen een minder aantrekkelijk doelwit te worden door geen kostbare voorwerpen bij zich te dragen. Een verder indirect gevolg is meer kans op alcohol gebruik en een verhoogd rookgedrag. Nog een ander gevolg is het veranderen van omgeving waarbij het slachtoffer verhuist na bijvoorbeeld een inbraak. In het algemeen zijn er nog veel hiaten in de kennis over deze consequenties waardoor er meer onderzoek nodig is bij eigendomsdelicten (O'Brien & Burrell, 2020, pp. 59-63). Er zijn duidelijk gevolgen bij eigendomsdelicten zonder geweld die een invloed kunnen hebben op de slachtoffers. Het kan hier gaan over materiële en immateriële schade.

Tot op heden zijn er nog geen programma's die aangepast zijn aan de plegers van eigendomsdelicten waardoor er gebruik gemaakt wordt van de algemene programma's. Er zijn verschillende programma's die gezien worden als effectief zoals de *reasoning and rehabilitation program* voor andere delicten. Hierbij worden verschillende onderdelen gebruikt waaronder *social problem solving en social-perspective taking*. Dit is een cognitieve gedragsbenadering die toegepast wordt in Canada, de Verenigde Staten en Verenigd Koninkrijk. Daarnaast bestaat er het *enhanced thinking skills* programma dat ook gebruik maakt van een cognitieve gedragsaanpak. De *Risk-need-responsivity* (RNR) is één van de grotere modellen die gebruikt wordt. Hierbij gaat men niet alleen in op de criminogene aspecten maar ook de niet-criminogene. Echter is er te weinig onderzoek om aan te tonen dat deze programma's werken voor eigendomsdelicten. Het ontbreken van meer onderzoek is opmerkelijk gezien het aantal gepleegde eigendomsdelicten (Hollin & Palmer, 2020, pp. 222-224).

De bemiddeling in strafzaken kan een meerwaarde zijn wanneer er gewerkt wordt aan het gedrag en de levensstijl van de dader. Hierbij zijn de gedragstrainingen en vormingen interessant. Ook al is er nog niet uit onderzoek gebleken dat de programma's werken, het blijkt wel effectief voor andere delicten. Een dienstverlening is echter meer strafgericht dan de vorming of de behandeling binnen bemiddeling.

Vorming en behandeling hebben een meer pedagogische en herstelgerichte finaliteit maar ook dienstverlening heeft een herstelgericht karakter tegenover de maatschappij door onbetaald te werken²⁰.

2.2.3 Rechtbankvonnissen

Het bestraffen van een dader is ingevoerd om de reden dat deze de wet van een land heeft overtreden. De bedoeling hiervan is om burgers af te schrikken om bepaalde wetten te overtreden. Er bestaat algemene en speciale afschrikking waarbij ofwel de hele maatschappij wordt afgeschrikt ofwel enkel de dader die veroordeeld is. Wat men binnen *Restorative Justice* probeert te bekomen is meer rehabiliteren. Daarbij wordt men begeleid om een leven te leiden buiten het criminele milieu. Er wordt een betere connectie gemaakt met de maatschappij door werk te bekomen en door relaties te verbeteren in hun leven. Het uitgangspunt is dat, wanneer men meer geconnecteerd en geïnvesteerd is, er een vermindering van criminele praktijken zal plaatsvinden. Straffen en rehabilitatie zijn dus twee tegengestelden van elkaar. Het debat tussen behandeling en bestraffing wordt nog steeds gevoerd in de criminologie (Hollin & Palmer, 2020, pp. 222-224).

Een persoon dat een eigendomsdelict pleegt, kan in België bestraft worden met verschillende straffen. Allereerst is er de meest klassieke straf, de gevangenisstraf. Vervolgens kan er een straf met uitstel opgelegd worden waardoor men onder probatie komt te staan. Daarnaast is er ook probatieopschorting mogelijk waarbij er geen straf wordt uitgesproken zolang de dader zijn/haar voorwaarden naleeft (Vlaamse overheid, z.d.-a). Ten slotte is er dan de geldboete en een werkstraf die ook een mogelijkheid vormen als straf (Federale overheidsdienst Justitie, z.d.-b; Vlaamse overheid, z.d.-b).

Een consequentie van een rechtbankvonnissen is dat er een vermelding op het strafregister komt. Enkel bij een positieve afronding van de autonome werkstraf en autonome probatiestraf is er geen vermelding (Vlaamse overheid, z.d.-b; Vlaamse overheid, z.d.-c). Dit strafregister kan een invloed hebben op verschillende leefdomeinen zoals de arbeidsmarkt en huisvesting. Zelfs de kleinste zaken hebben

²⁰ Gemeenschappelijke omzendbrief nr. COL 1/21 van de minister van justitie, de ministers van de deelstaten en het college van procureurs-generaal bij de hoven van beroep.

een negatief effect op de kansen die men krijgt binnen de arbeidsmarkt (Agan & Starr, 2017). Ook het vinden van huisvesting en de band met zijn/haar familie versterken is een opgave voor terugkerende gevangenen. Uit onderzoek van Spohn (2007) dat uitgevoerd is in Missouri, blijkt dat een band met familie moeilijk wordt gemaakt door het verblijf in de gevangenis. Het hebben van een goede leefomgeving en inkomsten kan een invloed hebben op hun pleeggedrag na een gevangenisstraf. Het kan zijn dat de gevangenis de persoon zelf niet verandert maar de gevolgen ervan wel. Dit kan aanleiding geven tot meer recidive (Spohn, 2007).

Depauw (2020) toonde aan dat meer dan 40% gevangenen in Gent en Antwerpen recidivisten zijn. Ook onderzoek van Freiburger & Lannacchione (2011) in Pennsylvania concludeerde dat een gevangenisstraf niet effectief is voor drugs- en eigendomsdelicten. Toch blijkt de gevangenisstraf effectiever voor daders van drugsdelicten dan voor eigendomsdelicten. Het verlies van de banden met de familie en maatschappij kan een verklaring zijn voor de ineffectiviteit van een gevangenisstraf. Personen die in de gevangenis hebben gezeten recidiveerden meer dan personen die tot probatie veroordeeld waren. Echter wordt er wel vermeld dat er kans is op selection-bias door de beslissing van de rechter. Een persoon die probatie krijgt, kan door de rechter gezien worden als iemand die minder risico heeft op recidive. Ook werd er bewezen dat jongere daders meer kans hebben om te recidiveren dan oudere. Hieruit zou kunnen afgeleid worden dat de gevangenis op zichzelf/de ervaring een criminogeen effect heeft (Spohn, 2007).

In de studie van Robert, Mine en Maes (2015) is duidelijk te zien dat de meeste daders na een korte tijd recidiveert bij een rechterlijke beslissing. Ze bevonden dat 33,4% al na één jaar een nieuw vonnis hadden verkregen. Na twee jaar al 49,6% en na drie jaar had zelfs 60,2% een nieuwe uitspraak van de rechtbank gekregen. Dit is een algemeen onderzoek waarbij verschillende soorten delicten werden gebruikt. Het onderzoek is overigens niet gespecificeerd volgens de strafmaat. Deze gaat over de algemene rechterlijke beslissingen waarbij verschillende straffen aanwezig zijn.

Volgens het Nederlands onderzoek van Bol en Overwater (1986) is er op te merken dat een dienstverlening een lagere kans op recidive geeft in vergelijking met korte gevangenisstraffen. Het onderzoek werd gevoerd op personen die veroordeeld zijn voor agressieve delicten, drugsdelicten, vermogensdelicten, verkeersdelicten en overige delicten die niet nader omschreven worden. Bij de algemene analyse was er op te merken dat 54% van de kortgestraften recidiveerden en 42% bij een dienstverlening. De meerderheid van de recidive is wel te danken aan daders van een eigendomsdelict. Daarnaast werd er een specifieke analyse gedaan op de gekwalificeerde diefstal. Deze diefstal omvat diefstal met verzwarende omstandigheden zoals het gebruik van wapens, een inbraak, het plegen in de nacht of door twee of meer personen (De Strafrechtadvocaat, z.d.). Bij deze specifieke groep recidiveerden er 82% van de kortgestraften en 50% van de dienstverleners. Toch moet er vermeld worden dat degene met een dienstverlening een minder zwaar strafrechtelijk verleden hadden. De onderzoekers hebben enkel op de gekwalificeerde diefstal deze specifieke analyse kunnen doen doordat deze een groter aantal personen omvatte. Ook hierbij kan er een invloed zijn geweest van de rechter waarbij deze een dienstverlening oplegt aan personen met minder recidivegevaar dan degene die een gevangenisstraf hebben gekregen (Bol & Overwater, 1986). In België kan er een werkstraf opgelegd worden en dienstverlening binnen bemiddeling in plaats van een gevangenisstraf. Dit zou een invloed kunnen hebben op hun recidive.

Er kan geconcludeerd worden dat er veel bewijs is dat een gevangenisstraf de recidive niet doet afnemen. Echter de beslissing om probatie op te leggen zou wel een positieve invloed kunnen hebben op recidive, net als de werkstraf. Het afnemen van vrijheid heeft een invloed op de banden die men heeft met de gehele maatschappij. Wanneer deze banden verbroken zijn en verder worden verbroken door verblijf in de gevangenis, dan kan de recidive niet verlaagd worden. Binnen de Belgische wetgeving zijn er echter nog andere straffen dan de gevangenisstraf die opgelegd worden. Er kan vastgesteld worden dat de werkstraf en probatie een vermindering in recidive kunnen veroorzaken.

2.3 Voorgaand recidiveonderzoek naar de bemiddeling

Naast de specifieke concepten van deze studie is het belangrijk om een kort overzicht te geven van wat er in de literatuur tot nu toe geweten is over het onderwerp bemiddeling.

Een interessant onderzoek over bemiddeling is deze van Claessen et al. (2015). In Nederland bestaat er de mediation in strafzaken die goed vergeleken kan worden met de Belgische bemiddeling in strafzaken. Het Nederlandse systeem laat wel toe om bemiddeling toe te passen bij vorderingen boven de twee jaar gevangenisstraf. Er kan na de bemiddeling overgegaan worden naar een voorwaardelijk sepot waarbij de dader voorwaarden naleeft om geen vervolging meer te krijgen. Bij deze studie werden er 1314 dossiers tussen 2000 en 2010 onderzocht in Maastricht. Het gaat over een breed type van delicten waaronder mishandeling, vernieling, bedreiging en ook diefstal. Er is een experimentele groep met succesvolle bemiddeling en controle groep zonder bemiddeling. Dit onderzoek toont aan dat de personen die een bemiddeling hebben gevolgd succesvoller waren dan degene die geen bemiddeling hadden gekregen op vlak van recidive. Bij de directe bemiddeling recidiveerde 31,8% en bij de indirecte 34%. Bij de controle groep recidiveerde 40,3% van de daders die voor de rechtbank werden berecht. Deze studie heeft enkele beperkingen. Ten eerste werd er geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende typen van delicten in de analyse. Ondanks dat eigendomsdelicten dus wel werden meegenomen, kunnen er geen uitspraken gedaan worden specifiek over dit type misdrijf. Ook is er geen volledig beeld doordat er bepaalde factoren niet werden meegenomen binnen het onderzoek die een impact kunnen hebben (Claessen et al., 2015). Tot slot kampt de studie met self-selection bias die kan ontstaan doordat het aangaan van deze bemiddeling vrijwillig is (Jonas-van Dijk et al., 2020).

Het onderzoek van Jonas-van Dijk et al. (2020) heeft dit onderzoek verder onderzocht om de self-selection bias te verminderen. Er werd een controle groep gebruikt waarbij het slachtoffer weigerde om deel te nemen maar de dader wel bereid was om een bemiddeling te doen. Hierbij blijft de groep die voor de rechtbank is veroordeeld de hoogste kans op recidive. Deze personen willen niet deelnemen aan de procedure. De controle groep valt tussen de rechtbank groep en degene die een bemiddeling hebben gedaan. Deze kan zorgen voor vermindering in recidive omdat de persoon motivatie

had tot een bemiddeling. Echter is niet duidelijk welke factor dit verklaart. Het proces zelf kan een invloed hebben maar ook de vrijwilligheid om deel te nemen en herstel te maken kan al een invloed hebben. Het is niet duidelijk wat de meeste invloed heeft vanuit deze studie.

Om verder te gaan op deze voorgaande bevindingen kan er gekeken worden naar het onderzoek van de drugbehandelingskamer (DBK) in Gent waarbij er een daling zichtbaar was in het pleeggedrag van de daders. In vergelijking met de probatie-groep die 57,6% recidiveerden en de groep bij klassieke rechtspleging waarbij 56,1% recidiveerde, recidiveerde de DBK-groep 38,6%. Deze DBK is een intensieve procedure waarbij aan behandeling wordt gewerkt met een behandelplan. Dit plan zet in op de noden van de dader. Ondanks het feit dat het niet veralgemeend kan worden buiten Gent omwille van de kleine steekproef, toont het wel het belang van het actief helpen met problematieken om pleeggedrag te gaan beïnvloeden (Wittouck et al., 2015). Als dit bij eigendomsdelicten het geval is door een vorming of behandeling zoals bovenvermeld, zou dit misschien een invloed kunnen hebben op hun recidive.

In de studie van Eisenberg en Van Horn (2015) wordt er gefocust personen die een vermogensdelict pleegden. Het gaat hier over personen die een ambulante forensische behandeling hebben ondergaan. De onderzoekers stellen dat na één jaar 21,4% recidiveerde en na twee jaar 32% heeft gerecidiveerd. De recidive bij de groep van eigendomsdelicten springt er uit tegenover de rest van het onderzoek zoals degene die een delict pleegde gerelateerd aan geweld, huishoudelijk geweld, zeden en overige waaronder wapenbezit, brandstichting, drugsbezit en stalking. De vermogensdelicten hebben de hoogste recidivepercentages, mogelijks doordat de behandeling minder aansluit bij de criminogene factoren en het recidiverisico van deze groep. In dit onderzoek is er geen vergelijking gemaakt met een andere groep die bijvoorbeeld geen behandeling hebben gekregen, wat een beperking is van deze studie en geen interpretatie mogelijk maakt. Het kan zijn dat personen zonder behandeling meer, gelijk of minder recidiveren dan degene die behandeld zijn.

Ook onderzoek dat gevoerd is in Australië geeft onzekere resultaten over recidive bij eigendomsdelicten. Er kan niet uitgemaakt worden bij hun analyses of dat de Restorative Justice in het algemeen een verschil kan maken. De onderzoekers

Sherman en Strang (2007) ondervonden zelfs dat bij jongeren klassiek straffen meer effect hadden op recidive dan de Restorative Justice initiatieven. Echter in een meta-analyse die Nugent et al. (2004) hebben uitgevoerd, die betrekking had op minderjarige daders, kwam uit dat wie deelnam aan de dader-slachtoffer bemiddeling 30% minder kans had om te recidiveren. Dit gaat dan wel over jeugdige daders waardoor het moeilijk is om dit te vergelijken met volwassen daders die besproken worden in dit onderzoek. Het kan zijn dat jeugdige daders gevoeliger zijn voor bemiddeling dan volwassenen.

Het boek 'het effect van alternatieve gerechtelijke maatregelen' van Willemsen et al. (2006) onderzocht de effecten van dader in-zicht. Dit is een vorming waarbij ingegaan wordt op de verantwoordelijkheid en inzicht in de feiten. Deze maatregel werd vaak toegepast bij diefstallen en geweldsdelicten waarbij een achterliggend probleem aanwezig was. Hierbij werd individuele begeleiding gegeven van 15 tot 20 uren. Daders/verdachten in bemiddeling in strafzaken werden hiernaar doorverwezen. Er werd een studie uitgevoerd naar de verschillende onderdelen bij de dader-in-zicht. Hierbij was te zien dat er een aanwijzing bestaat dat na deze vorming de dader meer inzicht heeft in zijn/haar achterliggende problemen. Deze studie geeft aan dat er een te kleine steekproef was om te komen tot bruikbare cijfers. Het was slechts een beperkte indicatie die verder zou moeten worden onderzocht. Ondanks dat vormingen een onderdeel zijn van bemiddelingstrajecten, is er weinig tot geen onderzoek over de effecten te vinden. Er is met andere woorden een kans dat het de personen helpt maar daar kan niets definitief over gezegd worden vanuit het onderzoek doordat er niets gemeld wordt over recidive. Dit onderzoek vormde dus geen duidelijkheid en werd ook niet meer verder onderzocht via een effectenmeting op recidive (Martein, 2007).

Een onderzoek dat niet over bemiddeling gaat maar wel interessant is, is die van Mohammed en Mohamed (2015). Deze onderzoekers beweren dat het hebben van motivatie om te veranderen een invloed kan hebben op de dader zijn recidivegedrag. De bemiddeling is een vrijwillige procedure waardoor motivatie aanwezig zou moeten zijn. Dit kan ook een factor zijn die de daling van recidive zou kunnen verklaren.

Uit al de bovenstaande studies kunnen we besluiten dat de huidige literatuur behoorlijk wat tekortkomingen vertoont. Er zijn meer onderzoeken over jeugddelinquenten dan over volwassenen daders inzake recidive binnen herstelrecht. Verder zijn ook onderzoeken naar eigendomsdelicten moeilijk te vinden. De meeste onderzoeken gaan meestal niet specifiek in op het type delicten. De literatuur heeft weinig specifieke resultaten over eigendomsdelicten waardoor er geen éénduidig besluit kan worden genomen. De voorgaande onderzoeken zijn bovendien niet gebaseerd op de Belgische bemiddeling in strafzaken, daarvoor is er verder onderzoek nodig. In volgende paragrafen zal hier verder onderzoek naar gedaan worden.

3 Methodologie

In dit onderdeel wordt gerapporteerd over de methodologie van het empirisch onderzoek. Als eerste wordt er ingegaan op het onderzoeksopzet en het formuleren van de hypothese waarna de wijze van dataverzameling wordt toegelicht. Verder wordt het proces besproken van het matchen van de dossiers en de totstandkoming van de recidivecijfers. In het laatste onderdeel zullen de data-analyses worden toegelicht.

3.1 Onderzoeksopzet en hypothese stelling

De centrale onderzoeksvraag die via dit onderzoek wil beantwoord worden is: *“Leidt bemiddeling in strafzaken tot een vermindering van recidive bij eigendomsdelicten?”*. De belangrijkste variabele in dit onderzoek is de beslissing. Er zijn twee beslissingen die vergeleken worden: de bemiddeling in strafzaken en de rechtbankvonnissen. De resultaten moeten meer vertellen over de verschillen in overlevingsduur. De onderzoeksobjecten zijn de personen die deelgenomen hebben aan de bemiddeling of een rechtbankvonnis hebben ontvangen.

Dit onderzoek is van kwantitatieve aard met het gebruik van secundaire data die voor een ander doeleinde werd geproduceerd. Om recidive te meten moet er gebruik gemaakt worden van data die geproduceerd werd door het Openbaar Ministerie (het parket). Er wordt gebruik gemaakt van datagegevens uit de correctionele rechtbank van Gent. Er is geen direct contact met de onderzoeksobjecten omdat dit niet noodzakelijk en niet haalbaar is. Er zijn genoeg gegevens om een verkennend onderzoek uit te voeren. In dit kwantitatief onderzoek wordt het bestaand materiaal in een ander perspectief gezet waaruit een reflectie kan worden gemaakt met nieuwe inzichten (Hardyns, 2021).

Een experimenteel evaluatieonderzoek had bruikbaar geweest doordat deze effecten kan meten na een bepaalde behandeling. In deze context was dat niet mogelijk door ethische redenen. Bij zo een onderzoek zou men willekeurig kiezen wie een bemiddeling krijgt en wie er vervolgd wordt door de rechtbank. Deze maatregel is voordelig waardoor daders in de rechtbank een nadeel zouden hebben in verband met strafregister en de straf. Eveneens neemt experimenteel onderzoek te veel tijd in waardoor dat binnen een masterproef moeilijk uit te voeren is (Hardyns, 2021).

Eveneens werd er gekozen voor een kwantitatief onderzoek omdat recidiveonderzoek op een grotere schaal moet gebeuren om recidivecijfers te bekomen. Bij gebruik van kwalitatief onderzoek zijn er minder onderzoeksobjecten aanwezig en is er een minder abstract resultaat. De resultaten van kwantitatief onderzoek bevatten minder diepgang maar het is belangrijker om een zicht te krijgen in hoeverre dat de maatregel/straf recidive verminderd. Door gebruik van secundaire data kunnen alleen de variabelen gebruikt worden die beschikbaar zijn in de databronnen. Er zijn andere variabelen die interessant zouden zijn geweest die in dit onderzoek niet konden worden meegenomen. Onder andere de familiale en financiële situatie, drugsproblematiek, motivatie, persoonlijkheid en mentale problemen zouden interessant zijn geweest.

Het onderzoek is gebaseerd op studies van andere onderzoekers (Robert et al., 2015) waarbij recidiveonderzoek is gedaan via kwantitatieve analyse. Meer bepaald de overlevingsduur analyses of survival analysis. Hieruit moet duidelijk worden welke variabelen een significante invloed hebben op de recidive. Bij het onderzoek van Robert et al. (2015) worden de variabelen type feiten, de type maatregel of straf, leeftijd, geslacht, nationaliteit, aangewezen als variabelen die interessant kunnen zijn. Dit zijn de variabelen die via het parket zijn ontvangen waarop de analyses zullen worden gedaan. Het type straf wordt in dit onderzoek beslissing genoemd en is de variabele die het meest interessant is. De andere variabelen zijn ook relevant maar niet voor de hoofdonderzoeksvraag. Het kan gezien worden als een evaluatieonderzoek doordat men een in gebruik genomen interventie test op effectiviteit. Dit evaluatieonderzoek is retrospectief uitgevoerd. Deze moet aantonen of aan de doelstelling van de vermindering in recidive is voldaan. De andere variabelen die onderzocht worden kunnen ook een invloed hebben op de recidivecijfers.

Aan de hand van de onderzoeksvraag is er een nulhypothese en een alternatieve hypothese opgesteld.

H₀: Er is minder recidive na een rechtbankvonnis dan met de bemiddeling in strafzaken.

H_a: Er is minder recidive na een bemiddeling in strafzaken dan met rechtbankvonnissen.

3.2 Data collectie/verzameling

De data die verzameld is heeft betrekking op de vorige procedure van de bemiddeling in Gent. Hiervoor werd gekozen omdat vanaf 2018 er een te kleine groep is voor eigendomsdelicten waarbij niet alle recidive al is bevonden of geregistreerd in 2022-2023. Daarom is er gekozen voor zaken van 2010-2018 die allemaal dezelfde procedure hebben gevolgd. Hierdoor is het enkel van toepassing op de bemiddeling in strafzaken en niet op de bemiddeling en maatregelen. Echter, de verschillen zijn minimaal en niet noodzakelijk gericht op de inhoud van de procedure.

Om toegang te krijgen tot dossiers moest er als eerste een aanvraag gedaan worden bij het parket-generaal van Gent. Dit onderzoek is een sample van Gent en niet van heel de Belgische bemiddeling in strafzaken. Nadat er toestemming werd verleend, werd er een lijst gegenereerd door de statisticus van het parket. Deze lijst bevatte eigendomsdelicten met de voornaamste tenlasteleggingscode 17 (zware diefstal) en 18 (gewone diefstal). Oorspronkelijk was het de bedoeling om te werken met zaken van 2016 die dan tot 2018 zouden worden gevolgd. Het aantal zaken daarbij waren te schaars waardoor er extra jaren zijn toegevoegd. Hieruit kwam voort dat er 123 bemiddelingen bij eigendomsdelicten zijn afgerond tussen 2010 en 2018.

In de gegevens van het parket staan er verschillende variabelen opgesteld voor elk dossier. Waaronder de voornaamste tenlastelegging, de beslissing, beslissingsdatum, geslacht, nationaliteit, leeftijd, beroep, zaken voordien en zaken nadien. De specifieke straffen/maatregelen en recidive data waren niet beschikbaar in deze lijst. De recidive data werden daardoor opgezocht in het systeem van het parket: Mach. Er werd geen gebruik gemaakt van namen binnen dit onderzoek. Enkel het dossiernummer dat door het parket werd gegeven is aanwezig in de lijst van het parket. Verder opzoekwerk over de recidive werd gedaan aan de hand van deze dossiernummers.

De sample size van deze studie is echter beperkt door het kleine aantal bemiddelingen in Gent tussen 2010-2018 die gericht waren op eigendomsdelicten. Tussen 2010 en 2018 waren er 123 zaken. Er werden over de 4000 zaken die voor de rechtbank werden berecht gegenereerd. Echter, waren een aantal bemiddelingen niet te vergelijken met degene die voor de rechtbank zijn veroordeeld. Hierdoor bleven er 78

perfecte matches over. In het totaal gaat het over een sample size van 156. De matching procedure wordt hierna verder uitgelegd.

3.2.1 Propensity score matching

Voor dit onderzoek is er gekozen om een *propensity score matching* (PSM) uit te voeren in SPSS. Het voordeel van deze techniek is dat de selection bias wordt vermeden doordat de verschillen tussen de controle en de treatment groep minimaal worden gehouden voor de variabelen die gekend zijn. Doordat er niet aan experimenteel onderzoek kan gedaan worden door praktische en ethische redenen is propensity score een meerwaarde. De PSM kan de interne geldigheid en interne validiteit verhogen in dit onderzoek. Door het correct gebruik van de propensity score kan het resultaat dicht bij de uitkomst van een experimenteel onderzoek liggen (Bai & Clark, 2018).

Er zijn verschillende variabelen meegenomen in de matching procedure waaronder geslacht (man/vrouw), leeftijd (in categoriën), afkomst (belg of niet-belg), zaken voordien en de tenlasteleggingscodes. Het al dan niet gebruik maken van beroep was echter niet mogelijk doordat er veel *missing values* waren. De bedoeling van matching is om de dossiers zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Het meenemen van andere variabelen zoals inkomen en burgerlijke stand was niet mogelijk doordat het parket niet over deze informatie beschikt. Als men dit wil, moet men interviews afleggen bij de personen betrokken in de studie.

Doordat de variabele leeftijd een heel specifiek gegeven is, is er daarvan een categorische variabele gemaakt die per vijf leeftijden wordt samen genomen. De oplossing was *proximal matching* waarbij er gematcht wordt op basis van grotere categorieën (Bai & Clark, 2018). Een voorbeeld van zo een proximal matching is waarbij het inkomen van 65.000 ook gematcht kan worden met iemand dat een inkomen van 64.890 euro per jaar heeft. Dit werd toegepast op leeftijden waarbij personen in groepen van 5 leeftijden werden onderverdeeld beginnend vanaf 16 waardoor 16-20 jaar de variabele 1 kregen, 21-25 variabele 2 enzovoort. Ook nationaliteit werd veranderd in belg of niet-belg om tot meer perfecte matches te komen. Er waren immers veel verschillende nationaliteiten te onderscheiden.

Binnen de procedure bemiddeling is het de motivatie van de persoon die bepaald of men dit tot een goed einde brengt. Echter, er zijn nog veel andere beslissende invloeden zoals de beslissing van de procureur. De beste cases zijn degene waarbij de controle en treatment groep dezelfde kans hebben om de behandeling te krijgen. Bij bemiddeling is dit vooral de vordering die telt. Onder de twee jaar hoofdgevangenisstraf kan men een bemiddeling aangeboden worden. Daardoor is er ook gematcht op de tenlastelegging.

Er wordt gematcht op basis van de beslissing die genomen is. 78 bemiddelingen en 78 rechtbankvonnissen worden meegenomen waarbij één dossier van bemiddeling met leeftijd categorie 1, belg, tenlastelegging 17A, man en 3 zaken voordien werd gematcht met een dossier van de rechtbank die ook leeftijdscategorie 1, belg is, tenlasteleggingscode 17A, man en 3 zaken voordien heeft. De groepen werden dus gematcht aan de hand van de verschillende variabelen. Een bemiddeling werd gematcht met een rechtbankvonnis. Uiteindelijk werden uit de PSM procedure 78 perfecte matches gehaald die op de variabelen waardoor 78 dossiers met bemiddeling in strafzaken (treatment groep) en 78 rechtbankvonnissen (controle groep) werden meegenomen. Het is belangrijk op te merken dat er nog vele andere factoren zijn waarop gematcht zou kunnen worden om tot accuratere matches te komen. In dit onderzoek zijn sommige variabelen niet aanwezig zoals de persoonlijkheid, levenssituatie en motivatie. Deze zouden een invloed kunnen hebben op de recidive van een persoon.

3.2.2 Recidivecijfers

Na de matching procedure moest er voor elke persoon de recentste recidive datum achterhaald worden na hun veroordeling/bemiddeling. Aan de hand van de antecedenten die ter beschikking werden gesteld via het programma Mach (parket) kon dit bekeken worden. De recidivecijfers werden berekend door naar het eerste vonnis na een bemiddeling of vonnis te kijken. Hieruit werd dan de datum van de feiten gehaald om de exacte maanden tot recidive te kunnen berekenen. Bij sommige personen waren er verschillende nieuwe processen verbaal opgemaakt zonder een nieuw vonnis. Deze werden genegeerd in deze studie. Er werd met andere woorden enkel gekeken naar degene die weldegelijk een nieuw vonnis ontvingen. Deze

recidivecijfers worden onderzocht tot 36 maanden na hun beslissing. Dit omdat wie net voor 2018 een beslissing ontving, gevolgd moet kunnen worden tot het einde.

3.2.3 Definiëring van variabelen

Om analyses op deze variabelen te kunnen uitvoeren, moeten deze in juiste categorieën worden verdeeld. Als eerste zijn de maanden berekend tot de recidive. Waarbij 0 men in dezelfde maand van hun vorige vonnis of bemiddeling recidiveerden en 36 als de personen over de volledige periode niet recidiveerden. Daaruit kon een variabelen opgesteld worden die het event aangaf. 0 wanneer er geen recidive voorkwam dus de 36 maanden gehaald werden en 1 voor degene die recidiveerden binnen de 36 maanden.

Verder moest er een onderscheid gemaakt worden binnen de tenlasteleggingscodes. Op het moment van de matching waren alle onderdelen van 17 en 18 aanwezig. Dat kan voor verwarring zorgen. Daardoor werden deze allemaal teruggebracht op hun originele code waarbij 17 zware diefstal (0) is en 18 gewone diefstal (1). De variabele leeftijd was al opgedeeld in categorieën in de matching procedure van 1 tot 10 per 5 leeftijden vanaf 16. Deze is dan ook hetzelfde gebleven. Net als nationaliteit onderverdeeld was onder Belg en niet-Belg blijft dit ook hetzelfde. Hetzelfde geldt voor geslacht (man/vrouw) en de beslissing (vonnis/bemiddeling). Na het ontwikkelen van de verschillende variabelen gaan we verder in op de gebruikte data-analysemethoden.

3.3 Data-analyse methode

Met het gebruik van een overlevingsduur analyse kan er een beeld gevormd worden over de invloed dat een bepaalde behandeling heeft op een uitkomst. In het geval van deze masterproef gaat het over de duur tot recidive wanneer ze ofwel de behandeling hebben gekregen: de bemiddeling in strafzaken (treatment groep) of een vonnis (controle groep) hebben gekregen, wat de normale weg van justitie is het laatste decennia. Het is de bedoeling dat een alternatieve straf onder andere meehelpt aan recidivevermindering (Federale overheidsdienst Justitie, z.d.-a) maar ook vooral aan het ontlasten van de rechtbanken (Vauthier & Beckers, 2014).

Onder de survival analysis vallen twee grote technieken of methodes. De *Kaplan-Meier* en de *Cox proportional hazard regression*. De overlevingsduuranalyse wordt niet enkel in de medische wereld gebruikt maar kan gebruikt worden in niet-medische onderzoek zoals in de criminologie bij recidiveonderzoek. De naam van deze statistische methode veronderstelt survival maar dat heeft niet altijd te maken met dood als gebeurtenis. Ook kan het event betrekking hebben op de gebeurtenis die van belang is zoals het moment van recidive (Rich et al., 2010).

Binnen dit onderzoek is de afhankelijke variabele het aantal maanden tot recidive. Deze zal afhangen van bepaalde onafhankelijke variabelen en/of predictoren. In deze studie zijn dat de beslissing, leeftijd, geslacht, tenlasteleggingscode en nationaliteit. Deze kunnen onderling samenhang vertonen waardoor de correlatie moet worden gecontroleerd. Boven de 0.08 correlatie kan beter één verwijderd worden uit de analyse (Bijleveld & Commandeur, 2009, p.151). Als betrouwbaarheidsintervallen wordt in deze studie voor 95% gekozen met een significantie van $p < 0.05$.

Hieronder worden de twee survivalanalyses verder besproken.

3.3.1 Kaplan-Meier

Binnen de Kaplan-Meier (K-M) test zijn er verschillende essentiële concepten. Bij het begin van een K-M zal elke persoon drie variabelen hebben. De tijd tot de gebeurtenis in maanden (36), de status bij het einde van de studie (0 of 1) en tot welke groep (vonnis of bemiddeling) de personen behoren binnen de studie.

Er zijn twee eindpunten die bereikt kunnen worden waaronder het hebben van een *event of interest* (recidive) of *gecensored* worden. Wanneer de *survival time* niet kan worden vastgesteld, spreken we van *censored*. Dit kan voorkomen binnen de studie of op het einde van de studie. Binnen de studie kan dit gebeuren als er een subject uitvalt waardoor de data niet beschikbaar is zoals wanneer men verloren gaat in de follow-up fase. Dan worden ze uit de studie gehaald. Wanneer de studie gedaan is voordat de *event of interest* voorkomt, zal de *censoring* op het einde gebeuren. Wat er na de tijd van de studie gebeurt, is niet duidelijk waardoor er ook *censoring* gebeurt. Bijvoorbeeld, iemand kan recidiveren na 37 maanden of na 79 maanden. Als er veel personen zijn die geen gebeurtenis meemaken, zal de K-M *right censored* zijn (Hox, 2010, p. 159). Enkel de survival time van de personen die een event of interest hebben meegemaakt worden aangeduid in de studie (Rich et al., 2010).

Bij de Kaplan-Meier wordt een curve uitgetekend met de log-rank test die de statistische significantie aangeeft. Deze geeft niet aan in welke mate de éne curve tegenover de andere curve beweegt (Rich et al., 2010). Het geeft de *probability of survival* weer in de functie van de tijd waarbij de x-as de tijd aangeeft en de Y-as de *probability of survival*. Deze grafiek zal altijd starten met 100% van de personen op waarde 1 op de y-as. Er heeft op dat moment nog niemand een event meegemaakt of er is nog niet *gecensored*. Daarna, als er verder in tijd wordt gegaan, zullen personen een event meemaken of *gecensored* worden. Er worden daardoor nieuwe probability points geplot op de curve waardoor er een daling voorkomt elke keer wanneer er in de groep een event of interest (recidive) gebeurt (Andrade, 2023).

De Log-rank test zal de nulhypothese testen die bepaalt dat er geen of wel een statistisch significant verschil is tussen de twee geplotte curves. Wanneer deze test een p-waarde onder de 0,05 heeft, zal de nulhypothese verworpen worden en de alternatieve hypothese aanvaard worden. Een limiet van deze test is dat deze geen andere variabelen meeneemt in de analyse die belangrijk kunnen zijn. De Kaplan-Meier test is een univariate test (Bewick et al, 2004). De log-rank geeft dus niet aan hoe groot het verschil is tussen de verschillende curves waardoor er geen conclusie kan getrokken worden over de hoeveelheid invloed een bepaalde behandeling heeft (Rich et al., 2010). Er zijn andere variabelen die ook een invloed kunnen hebben op de recidive, niet enkel de beslissing van de straf/maatregel (Andrade, 2023). Deze test zal worden toegepast op de beslissing in de dossiers te vergelijken in survival probability.

Om een K-M analyse uit te kunnen voeren, moet er aan drie assumpties worden voldaan. Ten eerste, moet er verondersteld worden dat elke deelnemende persoon dezelfde kans heeft om te overleven ook al valt deze vroeger uit de studie. Ten tweede, moet de survival probability hetzelfde zijn voor vroege en late deelnemers in de studie. De personen in deze studie werden allemaal op hetzelfde moment in de studie toegevoegd. Als laatste, zou het event of interest moeten gebeuren op een specifieke tijd. In dit onderzoek wordt de recidive vastgesteld bij proces-verbaal. Bij een geneeskundig onderzoek kan het voorkomen dat binnen twee follow-up afspraken een persoon hervalt, dat is niet specifiek (Goel et al., 2010). Dit onderzoek voldoet aan de verschillende assumpties.

Deze overlevingsduuranalyse is een simpelere exploratieve analyse. De volgende test die gedaan wordt, is de cox regressie die meerdere covariaten of onafhankelijke variabelen kan meenemen in de studie (Bijleveld & Commandeur, 2009, p. 162). De cox regressie kan het effect analyseren van één of meerdere covariaten/predicoteren op de afhankelijke variabele (Bijleveld & Commandeur, 2009, p. 146).

3.3.2 Cox proportional hazard regression

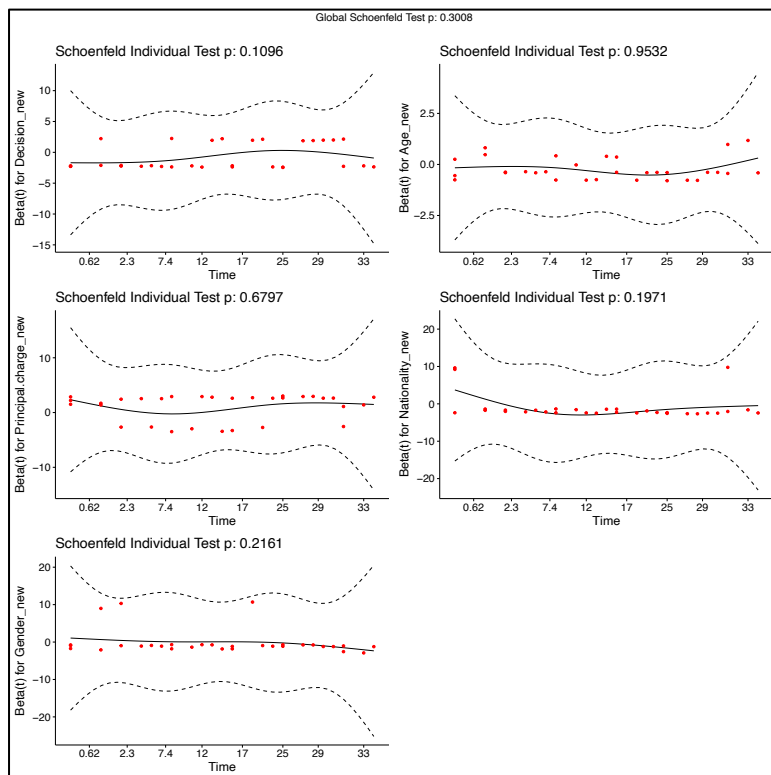
Net als hogervermeld laat de cox regressie toe om andere variabelen mee te nemen in de analyse. Dit is een multivariate analyse waardoor er een meer realistische situatie kan worden gepresenteerd (Teoh, 2008). Hierbij worden verschillende onafhankelijke variabelen getest op de overleving. Bij elk van de variabelen zal een statistische significantie worden berekend. Meestal is er interesse in één onafhankelijke variabele en de andere zijn covariaten. In deze studie is de beslissing de variabele van belang en de overige (leeftijd, type delict, nationaliteit en geslacht) zijn degene die een bijkomstige invloed zouden kunnen hebben op de recidive. Bij de cox regressie zal er een hazard ratio worden berekend die het relatieve risico aanduidt van deze variabelen. Wanneer deze waarde onder 1 valt, dan zal het risico lager zijn voor de vergelijkende groep. Als deze boven 1 valt, dan duidt dit aan dat er een hoger risico is voor de controle groep. Een waarde van 1 betekent eenzelfde risico van beide groepen. Bij elke variabele worden betrouwbaarheidsintervallen van 95% en de p-waarde aangegeven (Andrade, 2023). Dit zijn de belangrijkste achtergrondinformatie die moeten meegenomen worden om de analyse te kunnen interpreteren.

Om een cox regressie uit te kunnen voeren, moet er aan verschillende assumpties voldaan zijn. Ten eerste, moet het gaan over random censoring. Hierbij mag er geen informatieve censoring voorkomen. *Informatieve censoring* omvat cases die uitvallen door de deelname aan de studie zelf. Bij random censoring heeft het niets te maken met de studie voor de uitval. Deze assumptie kan niet statistisch getest worden. Alle onderzoeksobjecten hebben ze tot het eind van 36 maanden kunnen opvolgen dus er is geen *dropout* (Dessai & Patil, 2019). Dit komt doordat het onderzoek met retrospectieve data wordt gevoerd (Hox, 2010, p. 159).

De tweede is de proportional hazard assumption. Hierbij moet de hazard functie proportioneel blijven over de groepen. De hazard ratio zou eigenlijk constant moeten zijn over de tijd heen. Dit wordt getest aan de hand van de Scaled Schoenfeld Residuals. Via program R kan dit getest worden. Het belangrijkste is dat de p-value > 0.05 waardoor kan aangenomen worden dat de assumptie niet geschonden is. Met de data van deze studie werden allemaal p-waarden boven de 0.05 gevonden waardoor de assumptie dus niet geschonden is.

	chisq	df	p
Beslissing	2.55959	1	0.11
Leeftijd	0.00345	1	0.95
Tenlasteleggingscode	0.17050	1	0.68
Nationaliteit	1.66362	1	0.20
Geslacht	1.52984	1	0.22
GLOBAL	6.05614	5	0.30

Tabel 3: P-waarden Scaled Schoenfeld Residuals

Figuur 1: Scaled Schoenfeld Residuals

Wanneer de rode punten in onderstaande figuur horizontaal lopen is de assumptie niet geschonden. Wanneer er dus een non-random pattern is, is er bevestiging van een schending van de proportional hazard assumption. In dit geval zijn er geen schendingen (Dessai & Patil, 2019).

De derde en laatste assumptie voor de Cox regressie is het testen van de nonlinearity. Binnen deze studie is dit geen vereiste omdat er geen continue variabelen aanwezig zijn (Dessai & Patil, 2019). Alle variabelen zijn categorische variabelen.

4 Resultaten

In dit voorlaatste deel zal er een overzicht worden gegeven over de algemene frequenties in het voorkomen van de variabelen. Daarna zullen de resultaten van de Kaplan-Meier en Cox regressie worden besproken.

4.1 Algemeen

In dit onderzoek werden 156 onderzoeksobjecten meegenomen. Daarvan is 87,2 % (137) mannelijk en 12,8% (20) vrouwelijk. Er is een grote hoeveelheid mannen aanwezig doordat dit representatief is aan de meerderheid van misdrijven dat gepleegd wordt door mannen. Dit bevestigde het *European Institute for Crime Prevention and Control van de United Nations* in 2016. 84% van de verdachten is mannelijk met een variatie tussen 82%-87% (Heiskanen & Lietonen, 2016).

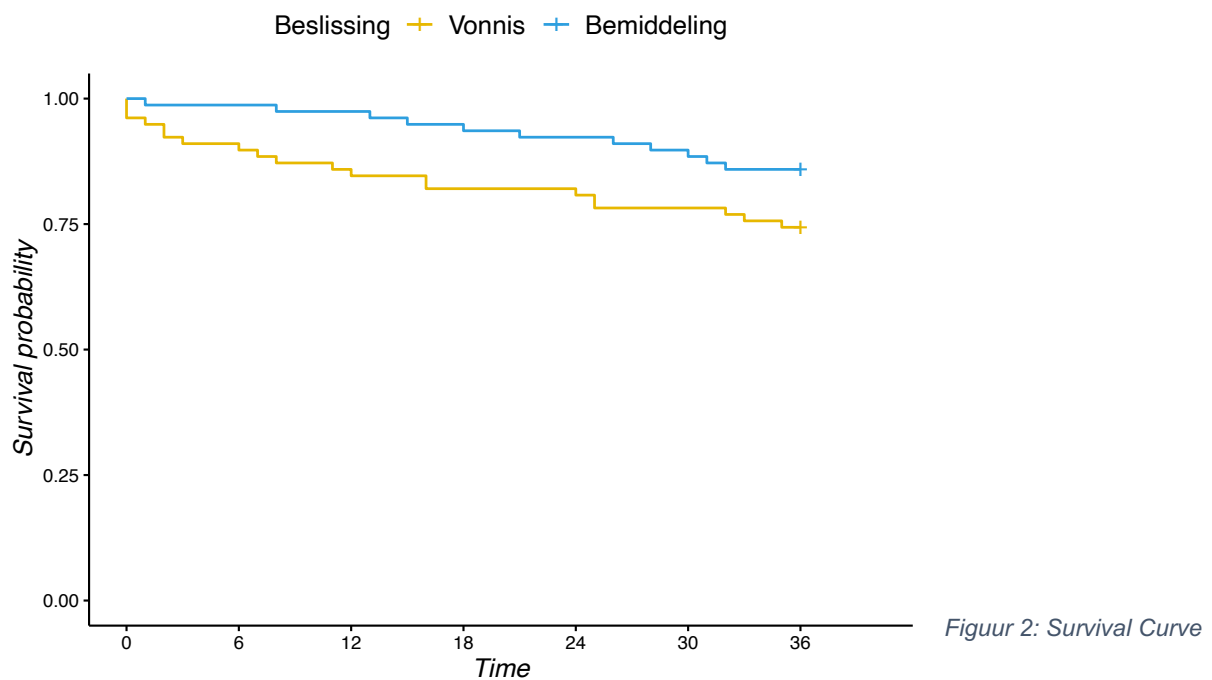
Daarnaast zijn er leeftijdscategorieën met een verschillend aantal onderzoeksobjecten. In de 1ste categorie zijn er 60 (38,5%) personen met de leeftijden van 16-20. In de 2de categorie van 21-25 jaar zijn er 44 personen aanwezig (28,2%), in Categorie 3 van 26-30 zijn dat er 18 (11,5%), de categorie 4 met leeftijd 31-35 heeft 4 personen (2,6%), categorie 5 van 36-40 jaar 8 personen (5,1%), categorie 6 met leeftijd 41-45 heeft 6 personen (3,8%) en categorie 7 van 46-50 jaar bevat 10 personen (6,4%). Als laatste zijn er de categorie 8, 9 en 10 met leeftijden van 51-65 allemaal 2 personen (telkens 1,3%). De grote meerderheid is dus onder de 30 jaar oud. De steekproef is aan de jongere kant. Dit is representatief met de leeftijd-criminaliteitscurve die werd besproken door Gottfredson en Hirschi in 1983 waarbij het risico op misdaden plegen verhoogd is in de adolescentie en de vroege volwassenheid waarna deze terug afneemt (Hirschi & Gottfredson, 1983).

De nationaliteit is verdeeld onder Belg en niet-Belg waarvan 128 (82,1%) Belg is en 28 (17,9%) niet Belg. Het type van criminaliteit werd verdeeld onder zware diefstal (17) en gewone diefstal (18). 62 personen in deze studie werden veroordeeld of kregen een bemiddeling voor een zware diefstal te plegen (39,7%) en 94 personen voor een gewone diefstal (60,3%). De grootste groep binnen zware diefstal is 17A waarbij diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels 52 keer voorkomt. Bij gewone diefstal kwam 18A het meeste waarbij gewone diefstal dus 84 keer voorkwam.

Het is ook zichtbaar hoeveel personen recidiveren in het totaal zonder onderverdeling per groep. In totaal pleegde 125 personen geen nieuwe misdrijven binnen de span van 36 maanden (80,1%) en 31 personen recidiveerden (19,9%) wel binnen de 36 maanden.

4.2 Data-analyse

De studie is gestart met het gebruik van de Kaplan-Meier analyse aan de hand van het programma R. Dit programma wordt gebruikt voor statistische analyses en visualisaties. Bij deze analyse worden er twee curves van de beslissing samen op één grafiek afgebeeld. Deze survivalcurves zijn onderaan te zien in figuur 2.

In figuur 2 is te zien dat er na 36 maanden een einde komt aan de observaties. Al deze hebben geen recidive gepleegd binnen de tijd van de studie. Deze worden allemaal *gecensored*. Over de hele curve is geen enkele *censoring* te zien buiten deze op het einde. Dit betekent dat er geen uitval is van onderzoeksobjecten binnen de studie. Elke keer wanneer er een daling is in de curve, wil dit zeggen dat er een persoon recidiveert op dat punt in de tijd. Deze figuur geeft een mooi overzicht van de twee beslissingen tegenover elkaar. Degenen met een rechtbankvonnis plegen sneller recidive dan degenen met een bemiddeling. De bovenste curve is deze van de bemiddeling. De

survival probability blijft vanaf het begin tot op het einde hoger dan deze van de vonnissen. Er is een klein verschil op te merken waarbij de bemiddeling minder daalt dan de vonniscurve. Hieruit zou kunnen afgeleid worden dat er een verschil mogelijk is. Een median survival time kan niet worden berekend omdat deze op geen elk moment van de studie wordt bereikt.

Om te oordelen of er een significant verschil is tussen de twee groepen, moet er gekeken worden naar de log-rank test die in onderstaande tabel is weergegeven.

	N	Observed	Expected	$(O-E)^2/E$	$(O-E)^2/N$
Vonnis	78	20	14.7	1.88	3.6
Bemiddeling	78	11	16.3	1.70	3.6
Chisq= 3.6 on 1 degrees of freedom, p= 0.06					

Tabel 4: Resultaten Kaplan-Meier en Log-rank test

Bovenstaande tabel laat de aantal geobserveerde events en de log-rank test zien. In de groep die een vonnis heeft gekregen bedraagt de event grootte binnen de 36 maanden 20 events of interest tegenover 11 events bij de bemiddelingsgroep. Dit is een kleine hoeveelheid personen uit een steekproef van 156 personen. Uit de resultaten van de log-rank test kan afgeleid worden dat de Chi square test = 3.6 is met een p-waarde van 0.06. Deze is groter dan 0.05 waardoor de nulhypothese wordt behouden. Er is geen significant verschil tussen de curves van bemiddelingen en rechtbankvonnissen op het vlak van overleving/recidive.

Aangezien de log-rank test enkel significantie aangeeft en geen duidelijke verschillen tussen de groepen of betrouwbaarheidsintervallen kan weergeven werd ervoor gekozen om de Cox proportional hazards model verder toe te passen op de data (Bland & Altman, 2004). Met het gebruik van de cox regression kan er een betere survival probability en cumulatieve hazards worden vastgesteld dan met de Kaplan-Meier (SatsDirect Limited, z.d.).

Naast de beslissing worden er in de cox regressie uiteindelijk nog twee covariaten meegenomen: de leeftijd en het soort misdrijf. Uit de eerste analyse die gedaan werd met de cox regressie, zijn de twee andere variabelen, namelijk geslacht en

nationaliteit, niet significant waardoor deze twee weg worden gelaten uit de finale regressies.

Er werd verder ook op correlatie getest tussen de verschillende variabelen om samenhang uit te sluiten tussen de covariaten. Wanneer een resultaat gelijk is aan of boven de 0.8 moet er één van de variabelen verwijderd worden. De correlatie tussen de beslissing en tenlastelegging bedraagt 0. Ook de beslissing en leeftijd hebben een correlatie van 0. De correlatie tussen tenlastelegging en leeftijd ligt iets hoger met een waarde van 0.30. Dit is geen grote correlatie waardoor er verder wordt geanalyseerd met beide.

	coef	exp(coef)	se(coef)	z	Pr(> z)
Beslissing	-0.7410	0.4766	0.3758	-1.972	0.0486 *
Tenlasteleggingscode	0.9589	2.6089	0.4214	2.276	0.0229 *
Leeftijd	-0.2064	0.8135	0.1077	-1.916	0.0554 .

Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1					
exp(coef)	exp(-coef)	lower .95	upper .95		
Beslissing	0.4766	2.0980	0.2282	0.9956	
Tenlasteleggingscode	2.6089	0.3833	1.1423	5.9586	
Leeftijd	0.8135	1.2292	0.6587	1.0048	
Concordance= 0.671 (se = 0.05)					
Likelihood ratio test = 11.59 on 3 df, p=0.009					
Wald test = 10.77 on 3 df, p=0.01					
Score (logrank) test = 11.13 on 3 df, p=0.01					

Tabel 5: Resultaten Cox Regressie

Bij de cox regressie in tabel 5 wordt het effect van de risico factoren bepaald op de overlevingsduur. Bovenstaande p-waarden bij de overall test waaronder de likelihood ratio, wald en score (logrank) test zijn allemaal statistisch significant. Dit betekent dat het model op zichzelf significant is. Verder is te zien dat de covariaten beslissing en tenlastelegging beide significant zijn met de p-waarde < 0.05 (BI [0.2282-0.9956] en BI [1.1423-5.9586]). Enkel de variabele leeftijd is niet significant meer doordat deze een p-waarde van 0.0554 (BI [0.6587-1.0048]) heeft.

Om het eigenlijk effect te bekijken moet de hazard ratio ($\exp(\text{coef})$) van de variabelen worden geïnterpreteerd. Bij de beslissing bevat deze een waarde van 0.48 waardoor kan vastgesteld worden dat een bemiddeling als beslissing een langere overlevingsduur heeft dan een vonnis als beslissing. Deelnemen aan een bemiddeling, indien we de andere variabelen constant houden, zorgt voor een vermindering van de hazard met een factor van 0.48 of 52%. Dat wil zeggen dat bemiddeling geassocieerd is met een goede overleving.

De tenlastelegging heeft een hazard ratio van 2.6089. Dit betekent dat een gewone diefstal (tenlasteleggingscode 18) meer dan twee keer zo snel zal recidiveren dan degene met een zwaardere diefstal (tenlasteleggingscode 17).

Verder moet er gekeken worden naar de betrouwbaarheidsintervallen. Doordat deze geen waarde 0 bevatten, zijn ze statistisch significant. Toch heeft de bemiddeling een nauwkeurigere schatting doordat het interval smaller is. De kleine sample size kan wel een effect hierop hebben gehad bij beide variabelen.

De leeftijd geeft een hazard ratio van 0.8135 waardoor hoe hoger de categorie, hoe beter de overlevingskans. Een persoon die vrij jong is, bijvoorbeeld 16-20, zal sneller recidiveren dan een persoon in de tweede categorie die 21-25 jaar is. Hoe jonger, hoe snellere recidive. Desondanks deze hazard, is de leeftijd variabele randsignificant met een waarde van 0.0554.

Doordat de sample size redelijk klein is wordt er gekozen om een resampling te doen aan de hand van de nonparametric bootstrap met bias-corrected and accelerated (BCa) waarden (Gatabazi et al., 2019). Dit kan gebruikt worden om de accuraatheid en robuustheid van het model te bewijzen (Mojtahedi et al., 2017). Hierbij worden de regressie coëfficiënten gebootstrapt tot 1000 resamples. Dit gebeurt uit de originele sample size. In de bootstrap werden geen verschillen gevonden in regressie coëfficiënten vergeleken met de cox regressie. Verder bevatten de p-waarden van de 95% Bca geen 0 waardoor significant. De stabiliteit van de cox regressie kan bevestigd worden met deze bootstrap resultaten (Gupta et al., 2013). Deze resultaten zijn te vinden in de bijlage van dit document.

5 Discussie

In dit onderdeel wordt de onderzoeksvraag beantwoord met kritische analyse van de resultaten die hierboven zijn weergegeven.

Aan het begin van deze masterproef werd de onderzoeksvraag en een bijvraag geformuleerd. Hieronder worden deze nog eens aangehaald ter opfrissing.

- Leidt bemiddeling in strafzaken tot vermindering van recidive bij eigendomsdelicten?
- Zijn er andere onafhankelijke variabelen die een vermindering in recidive kunnen aantonen bij eigendomsdelicten?

De hoofdonderzoeksvraag wordt als eerste bediscussieerd. In het stuk daarna wordt de bijvraag beantwoord.

5.1 De invloed van de beslissing

De resultaten tonen aan dat de bemiddeling een bepaalde invloed heeft op de overlevingsduur. De bemiddeling heeft 52% minder kans om te recidiveren binnen de 36 maanden tegenover rechtbankvonnissen. In de literatuur studie werd aangetoond dat er heel weinig duidelijkheid is over de recidive bij de bemiddeling van eigendomsdelicten waardoor hier een antwoord wordt op gegeven. Deze thesis is in staat duidelijk antwoord te bieden over de meerwaarde van de bemiddeling tegenover klassiekere straffen via de rechtbank.

Doordat er geen verschil in maatregel is aangegeven en geen verschil in straf is het moeilijker om te bekijken waarbij de recidive het minste voorkomt. Is het de vorming, behandeling of dienstverlening die de recidive doet dalen? Volgens Bol & Overwater (1986) kan aangenomen worden dat een dienstverlening een invloed heeft op recidive. De dienstverlening binnen bemiddeling zou voor deze gunstige resultaten kunnen zorgen.

Ook uit onderzoek van Claessen et al. (2015) wordt duidelijk dat daders die deelnamen aan één of andere vorm van bemiddeling, minder recidiveerden dan degene die niet aan bemiddeling deelnamen. Deze soort bemiddeling gebruikt enkel het communicatie

proces tussen dader en slachtoffer. Er is geen verplichte behandeling, vorming of diensteverlening aan verbonden. Toch is dit belangrijk omdat het een onderdeel van bemiddeling in strafzaken is, wat ook een invloed kan hebben op het recidivegedrag. Net als in dit onderzoek zijn er bepaalde andere oorzaken die voor de daling in recidive kunnen zorgen die niet zijn meegenomen in het onderzoek. Motivatie zou een factor kunnen zijn die meespeelt in de daling van recidive (Mohammed & Mohamed, 2015). Personen die deelnemen aan een vrijwillige bemiddeling, zouden meer kans kunnen hebben om afstand te nemen van hun criminele levensstijl. Een persoon moet dus al gemotiveerd zijn om deel te nemen. Dit kan een verschil maken in recidivegedrag. Een persoon in de rechtbank hoeft niet noodzakelijk gemotiveerd te zijn om af te stappen van zijn criminele levensstijl. Dit kan echter niet gemeten worden binnen dit onderzoek of de motivatie een confounding variabele is van recidivevermindering.

Over de gevangenisstraf is er meer duidelijkheid inzake recidive. Deze wordt over het algemeen gezien als niet effectief door alle nadelen die eraan verbonden zijn zoals de 'pains of imprisonment' die Sykes (1958) heeft opgesteld. Hierbij is er een verlies van vrijheid, bezittingen, persoonlijke relatie etc. Deze hebben allemaal een invloed op het recidivegedrag van een persoon (Spohn, 2007). Bij rechtbankvonnissen is het volgens Robert et al. (2015) duidelijk dat er een hoog recidive niveau is. De uitkomst in dit onderzoek dat bemiddeling recidive verminderd tegenover een rechtbankvonnis kan ondersteund worden door het uitgevoerde onderzoek van Robert et al. (2015) naar de rechterlijke beslissingen waarbij hogere recidivecijfers aanwezig waren.

Een gevangenisstraf doet daders verder isoleren door het afnemen van hun leefomgeving, huis, job etc. Dit kan allemaal een invloed hebben op hoe een persoon re-integreert in de maatschappij. In deze studie gaat het vooral over de eigendomsdelicten zonder geweld waardoor er geen vergelijking kan gemaakt worden met misdaden zoals moord. Voor een eigendomsdelict hoeft men niet altijd in de gevangenis terecht te komen. Er zijn verschillende straffen opgesteld waarbij men in de maatschappij blijft functioneren. Het hebben van een strafregister kan echter wel voor bepaalde negatieve gevolgen zorgen zoals de positie op de arbeidsmarkt (Agan & Starr, 2017).

De probatie wordt gezien als een betere optie dan een gevangenisstraf omdat deze de persoon niet van de maatschappij weghaalt en in een criminogeen milieu plaatst (Spohn, 2007). Daaruit kan ook opgemaakt worden dat bij de bemiddeling men nog aan de maatschappij deelneemt en banden behoudt met familie en vrienden net zoals bij probatie. Dit is het voordeel van alternatieve straffen die tegenwoordig vaker worden gebruikt. Deze worden telkens in de maatschappij uitgevoerd.

Zoals de resultaten aangeven van de drugbehandelingskamer, is hier ook een vermindering in recidive te zien door aan de bemiddeling deel te nemen. Allebei deze procedures zijn vrijwillig en bepaalde bemiddelingstrajecten krijgen een behandeling opgelegd. Hierbij is de behandeling essentieel om recidive in drugsdelicten te voorkomen (Wittouck et al., 2015). Het zou kunnen dat de behandeling effectief recidive vermindert bij de bemiddeling in strafzaken door de behandeling die moet worden uitgevoerd. Dit kan echter niet nagegaan worden door een gebrek aan deze informatie over de maatregelen binnen de bemiddeling in strafzaken.

Het kan voorkomen dat personen die een vonnis van een rechtbank hebben gekregen, achteraf een herstelbemiddeling hebben uitgevoerd waardoor de cijfers niet veel verschil maken. Er is geen verder onderzoek gedaan, daarvoor is diepgaander onderzoek nodig. Ook kan er een bedenking worden gemaakt bij de selectie van de dossiers. Ookal gaat het over hetzelfde type feiten tussen bemiddeling en rechtbank, er kan nog altijd een verschil bestaan in de beslissing van de procureur om te dagvaarden. Waarom deze beslissing wordt gemaakt is ook niet duidelijk bij dit onderzoek.

Zoals aangegeven in het begin van de masterproef, is de procedure nu veranderd naar de bemiddeling en maatregelen. Ondanks deze aanpassing kan er toch nog vergeleken worden met de vorige procedure omdat het niet over inhoudelijke wijzigingen gaat. De bemiddeling bij eigendomsdelicten is zo goed als hetzelfde gebleven. Uit de literatuurstudie is duidelijk dat er geen éénduidig beeld is over de recidive. Door dit kleinschalig onderzoek is er een beetje meer evidentie dat bemiddeling een effect op recidive kan veroorzaken. Er kunnen geen uitspraken gedaan worden over de individuele maatregelen en de bemiddeling op zich. Daarvoor is verder onderzoek nodig.

5.2 De invloed van covariaten

Een minder verwacht resultaat is deze van het type feiten dat gepleegd is. Een gewone diefstal geeft volgens onze resultaten meer risico op recidive dan de zwaardere diefstal. Uit onderzoek van de WODC blijkt echter dat woninginbrekers een recidive hebben van 57% binnen de twee jaar. Bij de totale groep, die ook andere delicten dan diefstal omvat, ligt de recidive veel lager namelijk 28%. Daardoor is het resultaat uit deze studie verrassend omdat uit voorgaand onderzoek blijkt dat zwaardere criminaliteit meer recidiveert. Het crimineel verleden is zwaarder dan bij de totale groep wat een beperking is doordat deze al gerecidiveerd hebben. Het gaat hier over geweldadige diefstal die niet heel goed kan vergeleken worden met de onderzoeksobjecten hier (Beijersbergen et al., 2018).

Het resultaat dat zware diefstal minder recidiveert, zou ook kunnen betekenen dat de bemiddeling meer invloed heeft op de zwaardere delicten. Het kan zijn dat deze een andere soort begeleiding of meer intensieve begeleiding krijgen. Er kan verder ook invloed zijn van de criminele zaken voordien die niet in kaart kunnen worden gebracht. Een eerste keer een delict plegen heeft andere gevolgen dan al meerdere keren veroordeeld te zijn geweest. Deze kan misschien sneller afzien van crimineel gedrag. Dit kan allemaal een invloed hebben maar kon niet meegenomen worden in de analyse. Daarnaast kan de éne persoon meer beïnvloed worden door de confrontatie met het slachtoffer of de maatregel die men heeft opgelegd gekregen. Dit zijn allemaal factoren die een rol kunnen spelen binnen de oorzaken van dit resultaat. Veel onderzoek naar de verschillen tussen deze twee soorten delicten is er nog niet gevoerd. Daardoor kan hier niet veel worden uitgehaald.

Het resultaat bij leeftijd, wat randsignificant kan beschouwd worden, is minder verrassend. Hoe hoger de leeftijdscategorie, hoe lager het risico op recidive. Dit is in lijn met eerder onderzoek van de age-crime curve waarbij het plegen van misdrijven meer voorkomt bij jongere mensen dan bij oudere. Dit kan verklaard worden door de theorie van Hirschi en Gottfredson (1983) die aangeven dat in de adolescentie en vroege volwassenheid meer delicten worden gepleegd.

Geslacht en nationaliteit waren beide niet significant. De resultaten kunnen daardoor niet geïnterpreteerd worden. Deze kunnen aan toeval of willekeurige factoren te wijten zijn. Daardoor werden deze niet verder in de cox regressie aangehaald. Wanneer een covariaat niet significant is kan deze verwijderd worden uit het model (Bursac et al, 2008). Volgens het onderzoek van Claessen et al. (2015) zou geslacht, leeftijd en geboorteland wel een invloed kunnen hebben op recidive. Toch komt er uit hun onderzoek dat deze daderkenmerken niet de verklaring zijn voor het recidiveverschil. Ook zelfs niet door delictstype, wat hier wel het geval is. Het is een algemene studie waarbij diefstal en verduistering samen 4,5% van de geanalyseerde steekproef uitmaakte waardoor er geen goede vergelijking kan worden gemaakt.

6 Conclusie

6.1 Beperkingen van het onderzoek

Aan dit onderzoek zijn enkele beperkingen verbonden. Dit ligt aan verschillende zaken. Allereerst is er een kleine sample size. De sample size bedraagt 156 wat niet groot is maar waar wel mee kon gewerkt worden. Dit is voldoende voor een verkennende analyse. Dit onderzoek is enkel uitgevoerd in Gent. Hierdoor is het aantal dossiers van bemiddeling bij eigendomsdelicten beperkt. Om hieraan tegemoet te komen, werd het model bevestigd door een bootstrap.

Ten tweede gaat het enkel over dossiers in Gent. Dit is een limitatie. Het gaat hier niet over al de Vlaamse bemiddelingen en rechtbankvonnissen. Het parket zou uniform moeten werken in elk arrondissement waardoor dezelfde dossiers zouden worden doorverwezen naar bemiddeling of naar de rechtbank²¹. Daar is echter geen zicht op. Er kunnen verschillen optreden tussen de arrondissementen. Hierdoor kan dit onderzoek niet worden gegeneraliseerd naar de andere arrondissementen. Het onderzoek mist externe validiteit.

Verder zijn er geen type straffen en maatregelen meegenomen in de studie doordat dit niet mogelijk was binnen de korte tijdspanne van dit onderzoek. Hiervoor moet elk dossier in het archief worden nagekeken. In het parket van Gent zijn deze dossiers niet digitaal. In het programma van het parket Mach waren deze ook niet terug te vinden. Doordat er geen type in straffen en maatregelen kunnen vergeleken worden, kan er niet geconcludeerd worden over het type dat juist een verschil maakt op recidive. Binnen de twee overkoepelende beslissingen is er een groot arsenaal aan straffen/maatregelen. Elke straf kan op zichzelf nog een invloed hebben op een persoon zijn recidivegedrag. Het is mogelijk dat een behandeling meer effect te weeg brengt dan een dienstverlening.

Het gebruik van secundaire data is ook een beperking. Enkel de beschikbare gegevens kunnen gebruikt worden. Daardoor konden bepaalde variabelen zoals burgerlijke stand, persoonlijkheidskenmerken, familiale & financiële situatie en

²¹ Omzendbrief nr. COL 8/99 van het College van Procureurs-generaal bij de Hoven van Beroep.

motivatie, niet worden onderzocht. Deze gegevens waren niet beschikbaar en kunnen invloed vertonen op recidive. Het testen op crimineel verleden was ingepland. Echter na het bekijken van de gegevens tijdens de matching kwamen deze gegevens enkel overeen met de Gentse veroordelingen. De veroordelingen die in bijvoorbeeld Antwerpen zijn uitgesproken, werden niet in de lijst van het parket doorgegeven. Hierdoor kon er geen accuraat onderzoek gedaan worden met deze variabelen waardoor die niet is meegenomen.

Ten slotte kon de recidive enkel berekend worden tot 36 maanden. De zaken die in 2010 afgesloten zijn, konden niet verder meegenomen worden doordat de zaken van 2018 ook niet de optie hadden om langer dan 36 maanden recidive te bekijken. 36 maanden was mogelijk omdat 2021 in het programma is opgenomen maar over 2022 kon geen garantie zijn dat de nieuwe zaken al geregistreerd zijn. Dit onderzoek startte in september 2022. Het langer volgen zou kunnen aantonen wat de langere effecten zijn van een bemiddeling en een rechtbankvonnis.

6.2 Slotconclusie

Als antwoord op de onderzoeksvraag: *Leidt bemiddeling in strafzaken tot een vermindering van recidive bij eigendomsdelicten?* kan geantwoord worden dat bemiddeling in strafzaken tot vermindering in recidive leidt bij eigendomsdelicten.

De bijvraag *“Zijn er andere variabelen die een vermindering in recidive kunnen aantonen bij eigendomsdelicten?”* heeft geleid tot het bekijken van type delict, leeftijd, nationaliteit en geslacht. Enkel type delict had een statistisch significant resultaat. Er treedt een vermindering in recidive op bij zware diefstallen tegenover een gewone diefstal. Om de nulhypothese verder te bespreken, kan vermeld worden dat deze nulhypothese kan verworpen worden waardoor de alternatieve hypothese wordt aangenomen. Deze stelt dat er minder recidive is na een bemiddeling in strafzaken dan met een rechtbankvonnis.

Over het algemeen kan er besloten worden uit de cox regressie dat een bemiddelingsprocedure recidive vermindert tegenover de rechtbankvonnissen binnen 36 maanden. De personen met een bemiddeling recidiveerde 52% minder dan de personen met een rechtbankvonnissen. Ook het type delict werd in deze studie bekeken waarbij de zwaardere delicten minder recidiveerden dan de gewone diefstal. De gewone diefstal zal twee keer zo snel recidiveren dan de zware diefstal. Over de andere variabelen als leeftijd, geslacht en nationaliteit kunnen geen uitspraken gedaan worden. Deze bevatten geen significante resultaten. Het cox regressie model kon bevestigd worden voor accuraatheid en robuustheid door de significante bootstrap die werd uitgevoerd.

In het gebrek aan onderzoek binnen dit onderwerp kan er gesteld worden dat bemiddeling een gunstig effect heeft op daders van een eigendomsdelict. Het is een verkennend onderzoek waarna er ingezet kan worden op verder onderzoek met meerdere belangrijke variabelen ter beschikking. Deze resultaten zouden wel veralgemeend kunnen worden naar de bemiddeling en maatregelen binnen Gent doordat de aanpassing van de wet de inhoud niet veranderde van de procedure. Er wordt nog altijd gebruik gemaakt van de bemiddeling op zich, de behandeling, de vorming en de dienstverlening.

6.3 Aanbevelingen

Net als wat in de beperkingen werd aangegeven zou er verder moeten onderzocht worden welke specifieke maatregelen en straffen tot minder recidive kunnen leiden. Er zullen vermoedelijk verschillen bestaan tussen alle type straffen/maatregelen die kunnen worden opgelegd, echter is hier geen Belgische literatuur over beschikbaar. Opvolgend onderzoek naar de verschillende soorten maatregelen binnen bemiddeling zou een meerwaarde zijn. De soorten straffen kunnen een grote invloed kunnen hebben op de recidive. Door aan te geven dat bemiddeling kan zorgen voor daling in recidive, zouden ook de onderdelen die deel uitmaken van de procedure getest moeten worden.

Verder onderzoek naar de onderliggende factoren die mee effect geven aan de daling van recidive is een verder interessant onderdeel om te onderzoeken. Vervolgonderzoek zou in moeten gaan op de persoonlijkheid, de leefomstandigheden en motivatie bij de verschillende daders. Een studie die personen volgt vanaf het begin tot het einde waarbij men meer weet over de persoon zou een grote meerwaarde kunnen betekenen. Echter is zo een onderzoek heel tijdsintensief en kostelijk. Verder onderzoek zou ook het crimineel verleden kunnen meenemen want een *first offender* is niet hetzelfde als een *repeat offender* op het vlak van recidive. Verder zou het onderzoek op grotere schaal moeten gedaan worden om generaliseerbaarheid aan te kunnen tonen zonder gesimuleerde samples zoals bij de uitgevoerde bootstrap.

Uit sommige literatuur en de resultaten van dit onderzoek kan er een meerwaarde bevestigd worden van de bemiddeling in strafzaken. Deze procedure zou een volwaardige plaats horen te krijgen naast de traditionele straffen. De minister van Justitie gaf in zijn beleidsverklaring aan dat er een grotere plaats moet worden voorzien voor bemiddeling. Dit werd echter gedaan zonder de juiste effecten van deze procedure te kennen. Een verdere aanbeveling zou kunnen zijn om de bemiddeling in strafzaken toe te passen bij delicten die bestraft worden met een gevangenisstraf van meer dan twee jaar. Hier zou dan een onderzoeksproject rond gestart moeten worden waarbij direct het effect kan gezien worden van deze uitbreiding.

Bibliografie

- Aertsen, I. (2004). Victim-Offender Mediation with Serious Offences. In Council of Europe (Ed.), *Crime Policy in Europe: Good Practices and Promising Examples* (pp.75-86). Council of Europe Publishing.
- Aertsen, I., Daems, T., & Robert, L. (Eds.). (2006). *Institutionalizing restorative justice*. Willan Publishing.
- Agan, A., & Starr, S. (2017). The effect of criminal records on access to employment. *American Economic Review*, 107(5), 560-564. <https://doi.org/10.1257/aer.p20171003>
- Andrade, C. (2023). Survival analysis, Kaplan-Meier curves, and Cox regression: basic concepts. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 45(4), 434-435. DOI 10.1177/02537176231176986
- Bai, H., & Clark, M. H. (2018). *Propensity score methods and applications*. Sage Publications.
- Beijersbergen, K. A., Blokdijk, D., & Weijters, G. (2018). Recidive na high impact crimes. WODC Publications. Geraadpleegd op 3 augustus 2023, van https://www.researchgate.net/publication/325487293_Recidive_na_high_impact_crimes_Recidive_onder_daders_van_high_impact_cimes_veroordeeld_in_de_periode_2002-2013
- Bewick, V., Cheek, L., & Ball, J. (2004). Statistics review 12: survival analysis. *Critical care*, 8(5), 389–394. <https://doi.org/10.1186/cc2955>
- Bijleveld, C., & Commandeur, J. (2009). *Multivariate analyse: een inleiding voor criminologen en andere sociale wetenschappers*. (2de editie). Boom.
- Bland, J. M., & Altman, D. G. (2004). The logrank test. *British medical journal*, 328(7447), 1073. DOI 10.1136/bmj.328.7447.1073

- Bol, M. W., & Overwater, J. J. (1986). Recidive van dienstverleners: in het strafrecht voor volwassenen. Staatsuitgeverij: onderzoek en beleid. Nr 73. Geraadpleegd op 1 augustus 2023, van https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/1018/ob073-volledige-tekst_tcm28-78444.pdf?sequence=1
- Burrell, A., & Tonkin, M. (Eds.). (2020). *Property crime: criminological and psychological perspectives*. Routledge.
- Bursac, Z., Gauss, C. H., Williams, D. K., & Hosmer, D. W. (2008). Purposeful selection of variables in logistic regression. *Source code for biology and medicine*, 3(1), 1-8. <https://doi.org/10.1186/1751-0473-3-17>
- Claessen, J., Zeles, G., Zebel, S., & Nelen, H. (2015). Bemiddeling in strafzaken in Maastricht II. Onderzoek naar de samenhang tussen bemiddeling en recidive. *Nederlands juristenblad*, (29), 2015-2025. Geraadpleegd op 11 augustus 2023, van https://www.researchgate.net/publication/282650403_Bemiddeling_in_strafzak_en_in_Maastricht_II_-_Onderzoek_naar_de_samenhang_tussen_bemiddeling_en_recidive
- Daems, T., & Robert, L. (2021). Onderzoek in de strafuitvoering: enkele uitdagingen voor de toekomst. *Panopticon*, 42(2), 89-96. Geraadpleegd op 27 augustus 2023, van <http://www.maklu-online.eu/nl/tijdschrift/panopticon/jaargang-i-volume-42/issue-2-maart-april-2021/onderzoek-de-strafuitvoering-enkele-uitdagingen-vo/>
- Depauw, E. (2020). There and Back Again: The Selectivity of Recidivism in Belgian Prisons. *Social Science History*, 44(3), 445-462. DOI 10.1017/ssh.2020.17
- Dessai, S., & Patil, V. (2019). Testing and interpreting assumptions of COX regression analysis. *Cancer Research, Statistics, and Treatment*, 2(1), 108-111. DOI 10.4103/CRST.CRST_40_19

De Strafrechtadvocaat (z.d.). Diefstal: eenvoudig of gekwalificeerd?. De Strafrechtadvocaat. Geraadpleegd op 13 augustus 2023, van <https://www.de-strafrechtadvocaat.nl/diefstal-advocaat/>

Eisenberg, M., & Horn, J. V. (2015). Recidive in de ambulante forensische GGZ. Onderzoeksbulletin: De Forensische Zorgspecialisten. Geraadpleegt op 1 augustus 2023, van <https://dfzs.nl/files/recidive-in-de-ambulante-forensische-ggz.pdf>

Federale overheidsdienst Justitie. (2020, december). Justitie in cijfers: 2015>2019. Geraadpleegd op 29 juli 2023, van <https://justice.belgium.be/sites/default/files/jic-nl-2015-2019.pdf>

Federale overheidsdienst Justitie. (z.d.-a). Bemiddeling in strafzaken: de justitiehuzen. Dienst Communicatie. <https://justice.belgium.be/sites/default/files/downloads/BemiddelingStrafzakenNL.pdf>

Federale overheidsdienst Justitie. (z.d.-b). Geldboete. Geraadpleegd op 13 augustus 2023, van https://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/straffen_en_boetes/soorten_straffen/hoofdstraf/geldboete

Freiburger, T. L., & Iannacchione, B. M. (2011). An examination of the effect of imprisonment on recidivism. *Criminal justice studies*, 24(4), 369-379. <https://doi.org/10.1080/1478601X.2011.625699>

Gatabazi, P., Melesse, S. F., & Ramroop, S. (2019). Resampled Cox Proportional Hazards Models for Infant Mortality at the Kigali University Teaching Hospital. *The Open Public Health Journal*, 12(1). DOI 10.2174/1874944501912010136

- Gendreau, P., Little, T., & Goggin, C. (1996). A meta-analysis of the predictors of adult offender recidivism: What works!. *Criminology*, 34(4), 575-608. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1996.tb01220.x>
- Goel, M. K., Khanna, P., & Kishore, J. (2010). Understanding survival analysis: Kaplan-Meier estimate. *International journal of Ayurveda research*, 1(4), 274. DOI 10.4103/0974-7788.76794
- Groenendijk, F., & van Delft, A. (2013). Recidive, werkstraf en gevangenisstraf: een kritische bespreking. *Tijdschrift voor Criminologie*, 55(1), 59. Geraadpleegd op 3 augustus 2023, van <https://www.proquest.com/docview/1411106872?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true>
- Gupta, D., Braun, D. P., & Staren, E. D. (2013). Prognostic value of changes in quality of life scores in prostate cancer. *BMC urology*, 13(1), 1-7. <https://doi.org/10.1186/1471-2490-13-32>
- Hardyns, W. (2021). *Onderzoekontwerp in de criminologie*. Faculteit recht en criminologie.
- Heiskanen, M., & Lietonen, A. (2016). Crime and gender: a study on how men and women are represented in international crime statistics (Nr. 85). European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI). Geraadpleegd op 29 juli 2023, van https://heuni.fi/documents/47074104/49491250/Crime_and_gender_taitto.pdf/b11659ba-06db-7f05-ca4d-c2b7c05f492a/Crime_and_gender_taitto.pdf?t=1607458023819
- Hirschi, T., & Gottfredson, M. (1983). Age and the explanation of crime. *American journal of sociology*, 89(3), 552-584. <https://doi.org/10.1086/227905>
- Hollin, C.R., & Palmer, E.J. (2020). The treatment and rehabilitation of property crime offenders. In A. Burrell, & M. Tonkin (Eds.), *Property crime: criminological and psychological perspectives* (pp. 221-233). Routledge.

- Hox, J.J. (2010). *Multilevel Analysis: Techniques and Applications* (2de ed.). Routledge.
- Jonas-van Dijk, J., Zebel, S., Claessen, J., & Nelen, H. (2020). Victim–offender mediation and reduced reoffending: Gauging the self-selection bias. *Crime & Delinquency*, 66(6-7), 949-972. <https://doi.org/10.1177/0011128719854348>
- Martein, R. (2007). Alternatieve gerechtelijke maatregelen en straffen. Evaluatie na elf jaar werking van Dader in-zicht, Slachtoffer in Beeld en Leerprojecten voor daders van Seksueel Geweld. *Panopticon*, 28(2), 60. Geraadpleegt op 28 juli 2023, van <http://www.maklu-online.eu/nl/tijdschrift/panopticon/jaargang-volume-28/2-maart-april-march-april-2007/alternatieve-gerechtelijke-maatregelen-en-straffen/>
- Mohammed, H., & Mohamed, W. A. W. (2015). Reducing recidivism rates through vocational education and training. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 204, 272-276. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.08.151>.
- Mojtahedi, M., Newton, S., & Von Meding, J. (2017). Predicting the resilience of transport infrastructure to a natural disaster using Cox's proportional hazards regression model. *Natural Hazards*, 85(2), 1119-1133. <https://doi.org/10.1007/s11069-016-2624-2>
- Nugent, W. R., Williams, M., & Umbreit, M. S. (2004). Participation in victim-offender mediation and the prevalence of subsequent delinquent behavior: A meta-analysis. *Research on Social Work Practice*, 14(6), 408-416. <https://doi.org/10.1177/1049731504265831>
- O'Brien, F., & Burrell, A. (2020). The impact of property crime on victims. In A. Burrell, & M. Tonkin (Eds.), *Property crime: criminological and psychological perspectives* (pp. 59-73). Routledge.
- Openbaar Ministerie (2020). *Conversietabel nomenclatuur van tenlasteleggingen*.

Jaarstatistiek van de correctionele parketten. Geraadpleegd op 8 augustus 2023, van <https://www.om-mp.be/stat/corr/jstat2022/n/conversiepreventiecode.html>

Podevyn, E., & Delcorte, G. (2014). Verhalen over 20 jaar bemiddeling in strafzaken - Récits des 20 ans de la médiation pénale. In C. Beckers, D. Burssens, A. Jonckheere, & A. Vauthier (Reds.), *Bemiddeling in strafzaken. Een wispelturig debat / Médiation pénale. La Diversité en débat* (pp. 23–38). Maklu.

Rich, J. T., Neely, J. G., Paniello, R. C., Voelker, C. C., Nussenbaum, B., & Wang, E. W. (2010). A practical guide to understanding Kaplan-Meier curves. *Otolaryngology—Head and Neck Surgery*, *143*(3), 331-336. <https://doi.org/10.1016/j.otohns.2010.05.007>

Robert, L., Mine, B., & Maes, E. (2015). Recidive na een rechterlijke beslissing. *Panopticon*, *36*(3), 173. Geraadpleegd op 27 juli 2023, https://www.researchgate.net/publication/278678796_Recidive_na_een_rechterlijke_beslissing_De_eerste_nationale_cijfers_over_recidiveprevalentie_op_basis_van_het_Centraal_Strafregister

Sherman, L., & Strang, H. (2007). *Restorative justice: The evidence*. The Smith Institute.

Spohn, C. (2007). The deterrent effect of imprisonment and offenders' stakes in conformity. *Criminal Justice Policy Review*, *18*(1), 31-50. <https://doi.org/10.1177/0887403406294945>

StatsDirect Limited. (z.d.). Cox (Proportional Hazards) Regression. StatsDirect. Geraadpleegd op 1 augustus 2023, van https://www.statsdirect.com/help/Default.htm#survival_analysis/cox_regression.htm

Sykes, G. (1958). *The society of captives*. Princeton University Press.

- Teoh, S. H. (2008). Using Kaplan Meier and cox regression in survival analysis: An example. *ESTEEM Academic Journal*, 4(2), 3-14. Geraadpleegd op 28 juli 2023, van https://ir.uitm.edu.my/id/eprint/4025/1/AJ_TEOH%20SIAN%20HOON%20EAJ%202008%201.pdf
- Tonkin, M. (2020). The pathway into property crime. In A. Burrell, & M. Tonkin (Reds.), *Property crime: criminological and psychological perspectives* (pp. 23-37). Routledge.
- Van der Put, C. E., Assink, M., & Gubbels, J. (2020). Differences in risk factors for violent, nonviolent, and sexual offending. *Journal of forensic psychology research and practice*, 20(4), 341-361. <https://doi.org/10.1080/24732850.2020.1735248>
- Van Quickenborne, V. (2020). Beleidsverklaring Justitie. Parl.St. Kamer 2020-2021, nr. 1610/015, 215-266
- Vauthier, A., & Beckers, C. (2014). Een reality check voor bemiddeling in strafzaken. In C. Beckers, D. Burssens, A. Jonckheere, & A. Vauthier (Reds.), *Bemiddeling in strafzaken. Een wispelturig debat / Médiation pénale. La Diversité en débat* (pp. 23–38). Maklu.
- Vlaamse overheid. (z.d.-a). Probatie. Geraadpleegd op 4 augustus 2023, van <https://www.vlaanderen.be/probatie>
- Vlaamse overheid. (z.d.-b). Autonome probatiestraf. Geraadpleegd op 4 augustus 2023, van <https://www.vlaanderen.be/autonome-probatiestraf>
- Vlaamse overheid. (z.d.-c). Autonome werkstraf. Geraadpleegd op 4 augustus 2023, van <https://www.vlaanderen.be/autonome-werkstraf>

Wachtel, T. (2016). Defining restorative. International Institute for Restorative Practices. Geraadpleegd op 3 augustus 2023, van <https://www.iirp.edu/restorative-practices/defining-restorative/>

Willemsen, J., Declercq, F., & Dautzenberg, M. (2006). Het effect van alternatieve gerechtelijke maatregelen. Maklu.

Wittouck, C., Vander Laenen, F., Dekkers, A., Vanderplasschen, W., De Ruyver, B., De Keulenaer, S., & Thomaes, S. (2015). Levensdomeinen en recidiveonderzoek van de gentse drugbehandelingskamer. Justice et sécurité – Justitie en veiligheid, 01. Geraadpleegd op 2 augustus 2023, van <https://nicc.fgov.be/upload/publicaties/jsjv01nl.pdf>

Zinsstag, E., Teunkens, M., & Pali, B. (2011). Conferencing: A way forward for restorative justice in Europe. Final report of JLS/2008/JPEN/043. European Forum for Restorative Justice; Leuven. Geraadpleegd op 10 augustus 2023, van https://www.euforumrj.org/sites/default/files/2019-11/final_report_conferencing_revised_version_june_2012_0.pdf

Bijlagen

Bijlage 1: Bootstrap

ORDINARY NONPARAMETRIC BOOTSTRAP		
Bootstrap Statistics :		
original	bias	std. error
t1* -0.7409870	-0.030681877	0.3861252
t2* 0.9589430	0.048344601	0.4790830
t3* -0.2063995	-0.009462091	0.1023452
Intervals :		
Level	BCa	
95%	(-1.4759, -0.0032)	
Intervals :		
Level	Percentile	
95%	(-1.5687, -0.0483)	

Deze bovenstaande bootstrap werd uitgevoerd om de accuraatheid en de robuustheid van de cox regressie model aan te tonen. Aan de hand van 1000 resamples werden er geen verschillen gevonden in de regressie vergeleken met deze van de cox regressie. Ook tonen de betrouwbaarheidsintervallen de significantie van de resultaten. Dit bevestigt de stabiliteit van het model.